

DRØMMEBOLIG

FUNKY FUNKIS

SPØRG
EKSPERTERNE
GRATIS
på bolius.dk

INDSIGT

KÆMPE FORSKEL PÅ FLYTTEPRISER

HAVEN

PÅ BESØG I ÆBLE- UNIVERSITETET

TEMA

KØKKEN & BAD

NYT BAD I
GÆSTEVÆRELSET

TOTALRENOVERET
70'ER BAD

FLYTTEDE KØKKENET
TRE GANGE

indhold 05

Gæsteværelset
forvandlet til bad 34

Funkis med udsigt 20

Kæmpe forskel på flyttepriser 10

Godt tænkt 28

Min yndlingsplads 54

INSPIRATION

- side 6 Kort nyt
- side 19 Monicas klumme: Kunst på stedet
- side 20 Funkis med udsigt
- side 27 Skab selv stilen
- side 28 Godt tænkt: Jacobsens dukkehus
- side 29 Brevkasse: Spørg om indretning
- side 32 Giv elregningen én på måleren
- side 54 Manu Sareen: Her er min yndlingsplads
- side 56 Brevkasse: Spørg om haven
- side 58 På besøg i æbleuniversitetet
- side 66 Kommentar: Skraldemonstre

ØKONOMI

- side 10 Kæmpeforskelle på flyttepriser
- side 18 Brevkasse: Spørg om økonomi

TEMA – KØKKEN & BAD

- side 34 Nyt bad – i gæsteværelset
- side 38 Totalrenoveret 70'er bad
- side 42 15 pift til badeværelset
- side 44 Har flyttet køkkenet tre gange
- side 50 Bordpladen – køkkenets sløjdebænk
- side 52 15 skønne køkkenting

GØR DET SELV/OMBYGNING

- side 64 Brevkasse: Spørg om ombyg/gør det selv

Morgendagens bolig udnytter solens energi

**Vind for
25.000 kr.**

Vælg f.eks. solfangere
til opvarmning af vand.
Deltag på velux.dk

Solvarme er verdens mest fremtidssikre teknologi – og den er klar til brug i dag

Lad os sige det, som det er. Hvert år modtager et land som Danmark solenergi svarende til en tredjedel af jordens samlede energiforbrug. Er det ikke på tide, du udnytter din del af den gratis varmeenergi? I over 10 år har VELUX produceret højtydende solfangere, der kan dække helt op til 70% af det årlige energibehov til opvarmning af varmt brugsvand. En husstand på fem personer kan på den måde spare op mod ét ton CO₂ om året. Og så er anlægget - under ideelle forhold - tjent hjem på bare 6 - 8 år

Solvarme er VELUX vedvarende energiløsning til dig, der vil spare CO₂ uden meromkostninger. Læs mere om morgendagens energirigtige bolig og deltag i konkurrencen om f.eks. en solvarmeløsning for 25.000 kr. på velux.dk

Bolig i
balance

90% af al vores tid bruger vi indendørs. Derfor arbejder vi efter tre vigtige principper, der tilsammen skaber en bolig i balance: Et sundt indeklima, høj energieffektivitet samt udnyttelse af solens energi.

VELUX®

BEDRE HJEM

Ansvarshavende chefredaktør
Steen Breiner, sbr@bolius.dk

bedrehjem@bolius.dk

Redaktionssekretær
Steffen Egholm Boye, sbo@bolius.dk

Layout
Christina Daugaard, chd@bolius.dk (ansv.)

Korrektur
Heidi Korsgaard

Forsidefoto
Stuart McIntyre. I BEDRE HJEM nr. 4 kredite-
rede vi fejlagtigt Kira Brandt for fotos til forsiden
og boligreportagen – der skulle have stået
Stuart McIntyre. Vi beklager fejlen.

Salg
Bettina Thyge Thomasen, btt@bolius.dk
Anja Kjer, akk@bolius.dk

Udgivelser
8 numre i 2010

Tilmeldt Dansk Oplagskontrol

Tilmeldt Index Danmark, Gallup
Medlem af Dansk Fagpresse

Oplag: 90.000 eksemplarer

Tryk
Stibo Graphic A/S, der er miljøcertificeret efter
ISO 14001 og EMAS. Papiret er fremstillet på
papirfabrikker, der er miljøcertificerede efter
ISO 14001 og EMAS.

Abonnement på BEDRE HJEM
Et abonnement på BEDRE HJEM er GRATIS. For
8 udgaver betaler du alene 152 kr. i alt for
porto og gebyr. Med i abonnementet følger klub
BOLIUS med medlemsfordele som rabat på
udvalgte produkter.

Læs mere på www.bedrehjem.dk
Medlemsservice: 70 23 03 07
E-mail: service@klubbolius.dk

Udgiver
Bolius Boligejernes Videncenter A/S
Lautrupvang 2, 1., 2750 Ballerup
Telefon: 70 23 63 13 www.bolius.dk

Direktør
Ulrik Heilmann, uh@bolius.dk

Bolius er et helejet Realdania-selskab,
hvis formål er at øge livskvaliteten
gennem det byggede miljø.

Ophavsret
Indholdet i BEDRE HJEM må ikke
anvendes i annoncer og andet salgsmateriale
uden udgiverens skriftlige tilladelse.

Forbehold
Artikler og anbefalinger i BEDRE HJEM er
vejledende og kan derfor ikke erstatte
individuel rådgivning. BEDRE HJEM påtager
sig derfor ikke ansvaret for eventuelle fejl
omkring priser og kvaliteter i artiklerne.

BOLIUS
BOLIGEJERNES VIDENCENTER

Realdania

» Forskellen var chokerende,
faktisk var det dyreste flyttefirma
mere end dobbelt så dyrt som det
billigste.

Flytningens pris

Jeg skal flytte. Huset er solgt, og i september måned skal det være nogen andres hjem. Det tog kun 22 dage at sælge huset – og det er jo helt fantastisk – men det er endnu ikke rigtig gået op for mig, at jeg om et par uger lukker døren til mit hjem for sidste gang.

Derfor har det også været lidt svært at glæde sig og for alvor sige tak, når gode mennesker har ønsket mig tillykke. For selvom det er et bevidst valg at sælge, selvom jeg glæder mig til min nye bolig, så er det også svært at sige farvel. Huset rummer mange historier om familieliv, fester, juleaftner, vennemiddage og ganske almindelige dage med benene oppe i sofaen og fjernsynet tændt.

Omvendt glæder jeg mig til mit nye hjem. Til at male og indrette, til at falde på plads og opdage, hvad der er i det nye nabolag.

Og så er der selvfølgelig også den økonomiske del af det, selve flytningen. Så vi satte os på redaktionen for at bruge anledningen til at spørge seks flyttefirmaer, hvad de skulle have for at køre mit indbo fra mit gamle hjem til mit nye. Forskellen var chokerende, faktisk var det dyreste flyttefirma mere end dobbelt så dyrt som det billigste. Artiklen om det kan du læse på side 10.

At flytte er altid at gøre status. Noget tages med til det nye hus, mens andet ender i bunken til storskrald. På den måde er det positivt at flytte, så man ikke gror fast i sine møbler og vaner, så man husker at forny sig og se sit liv og sit indbo på en helt ny måde.

Så alt i alt skal det nok blive godt. Også selvom det er lidt svært at sige farvel til mit hjem.

Steen Breiner, chefredaktør

KAN DU SE FORSKELLEN?

De ligner hinanden som to dråber vand. Men tag ikke fejl. Den ene dråbe giver kedelige grå aflejringer i bruseren og på fliserne. Det gør den anden ikke. Den har nemlig været gennem et blødgøringsanlæg fra Guldager. Det lille kompakte anlæg fjerner alt kalk fra det varme vand, i modsætning til magneter og ultralyd som nøjes med at behandle kalken i vandet. Dermed slipper du ikke alene for at bruge unødigt tid på

rengøring, du forlænger også levetiden på dine rør, vandhaner og vaskemaskine. Som en sidegevinst er blødt vand behageligere for hud og hår, og du bruger mindre shampoo, sæbe og kemikalier. Til gavn for dig og miljøet.

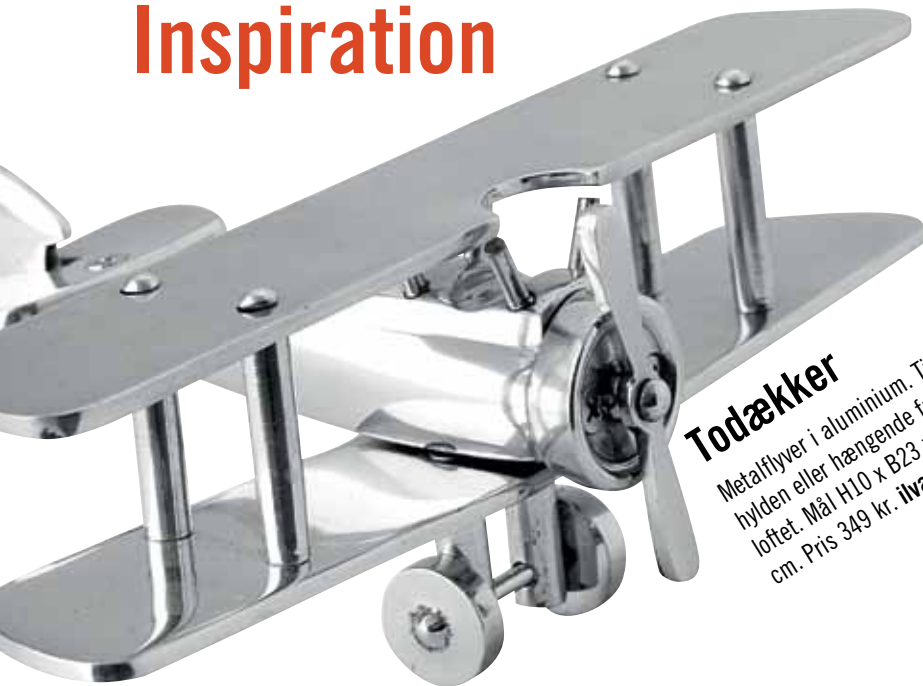
Kontakt din VVS installatør for tilbud og montering eller Guldager's kundecenter for yderligere spørgsmål.

Guldager A/S. Hejrevang 1-5, 3450 Allerød. Tlf. 48134400. www.guldager.com

Guldager
Wise Water Treatment

BEDRE HJEM
Inspiration

Todækker

Metaflyver i aluminium. Til hylden eller hængende fra loftet. Mål H10 x B23 x L18 cm. Pris 349 kr. ilva.dk

Nipsgavl

Præsenter favoritnipset ordentligt. Eller brug den som krydderihylde. The Dorm måler 50x75 cm. Pris 699 kr.

casanova.dk

Formfuldendt

Det er sjældent, en bashøjtaler tilfører en stue ynde, som det er tilfældet med den nye BeoLab 11. Pris 11.995 kr. bang-olufsen.com

Knageskammel

Brug den som skammel eller hæng den op på væggen som trofæ og knage. Pris 1.199 kr. designdelicatessen.dk

Sov godt

Stilren seng med hovedgærde fra Auping. Sengebordet er tilbehør. Pris fra 22.620 kr. auping.dk

Unika-vaser

Dekorative vaser af glas, beklædt med print, maleri og tegninger og derefter overtrukket med lak. Unika-vaserne er signerede. Pris 675 kr. kira-cph.com

Kendisstol

Nyd sommeren i Acapulco-stolen, som både John Wayne, Elvis og Kennedyfamilien gjorde det i 50'erne. Plasticflet i flere farver. Pris 2.299 kr. lerchedesign.dk

Gult chok

Luxylampen fra Rotaliana er en sikker vinder blandt læselampene! Pris 2.995 kr. casonva.dk

Multisøjle

Praktisk søjle med tre rum til badeværelset, som senge- eller entrebord. Componibili måler H 59/Diameter 32 cm. Pris 800 kr. casonova.dk

Hay hay, Devina

Ny pudekollektion fra Hay med Divina-tekstil, som er filtagtigt og meleret. Fås i 12 farver med kontrastfarvet knap. Pris 499 kr. hay.dk

Vovet seng

Hvis intet er for godt til din bedste ven, er denne lædersofa sagen. Mål: 135 x 82 cm. Pris 8.749 kr. livingoodies.dk

Pang mingh

Kinesisk inspirerede Minghæsker i mangotræ og pangfarver. Mål B38 x D20 x H18 cm. Pris 429 kr. pr. stk. house-doctor.dk

Flisetandbørste

Hold terrassen og fliserne fri for ukrudt og mos med denne fugebørste med langt skaft, så du slipper for at bukke dig. Pris 129 kr. zincklysbro.dk

Ahhhhhhhh

Der findes intet alternativ til den fantastiske følelse, det er at lade sig synke ned i denne læderstol. Findes i flere farver. Pris 4.999 kr. lerchedesign.dk

ILVA-Match #24:
KVALITET OG PERSONLIG STIL

**5 års
garanti**
på alle varer

CARLTON SOFA
7999

*Colourful
Living*

Kæmpe forskel på FLYTTEPRISER

Sørg for at få flere tilbud, når du skal flytte. Den dyreste flytning koster mere end dobbelt så meget som den billigste, viser BEDRE HJEMs test. Kvalitetsforskellen er svær at få øje på.

Af: Aksel Brinck og Kristoffer Høst-Madsen Tegning: Lars Andersen

Du kan spare tusindvis af kroner til flyttefirmaet på en standardflytning. Det viser BEDRE HJEMs tilbudstest af flyttefirmaer. Vi indhentede seks tilbud på en flytning mellem to villaer i to københavnske forstæder. Fire flyttefirmaer var ude på fraflytteradressen, mens de sidste to afgav tilbud ubeset.

Det billigste tilbud lå omkring 6.000 kroner, mens det dyreste kostede mere end dobbelt så meget og endte over 12.000 kroner.

BEDRE HJEMs pristjek viser ingen direkte sammenhæng mellem pris, forsikringsforhold, vilje til at møde op hos tilbudsgiver eller medlemskab af Dansk Møbeltransport Forening, DMF. Tværtimod er både det billigste og det dyreste flyttefirma medlem af brancheorganisationen.

"Prisforskellen er snarere udtryk for, at der er stor konkurrence på markedet", lyder forklaringen fra Niels Erik Nielsen, der er sekretær og talsmand for DMF.

Men han advarer mod at vælge et flyttefirma, som før tilbuddet ikke ønsker at møde op på fraflytningsadressen for at kigge på opgaven.

"Det er en useriøs måde at give tilbud på, når man ikke har været ude og se, hvad det er for en opgave, man giver tilbud på", siger Niels Erik Nielsen.

Adam er dyrest

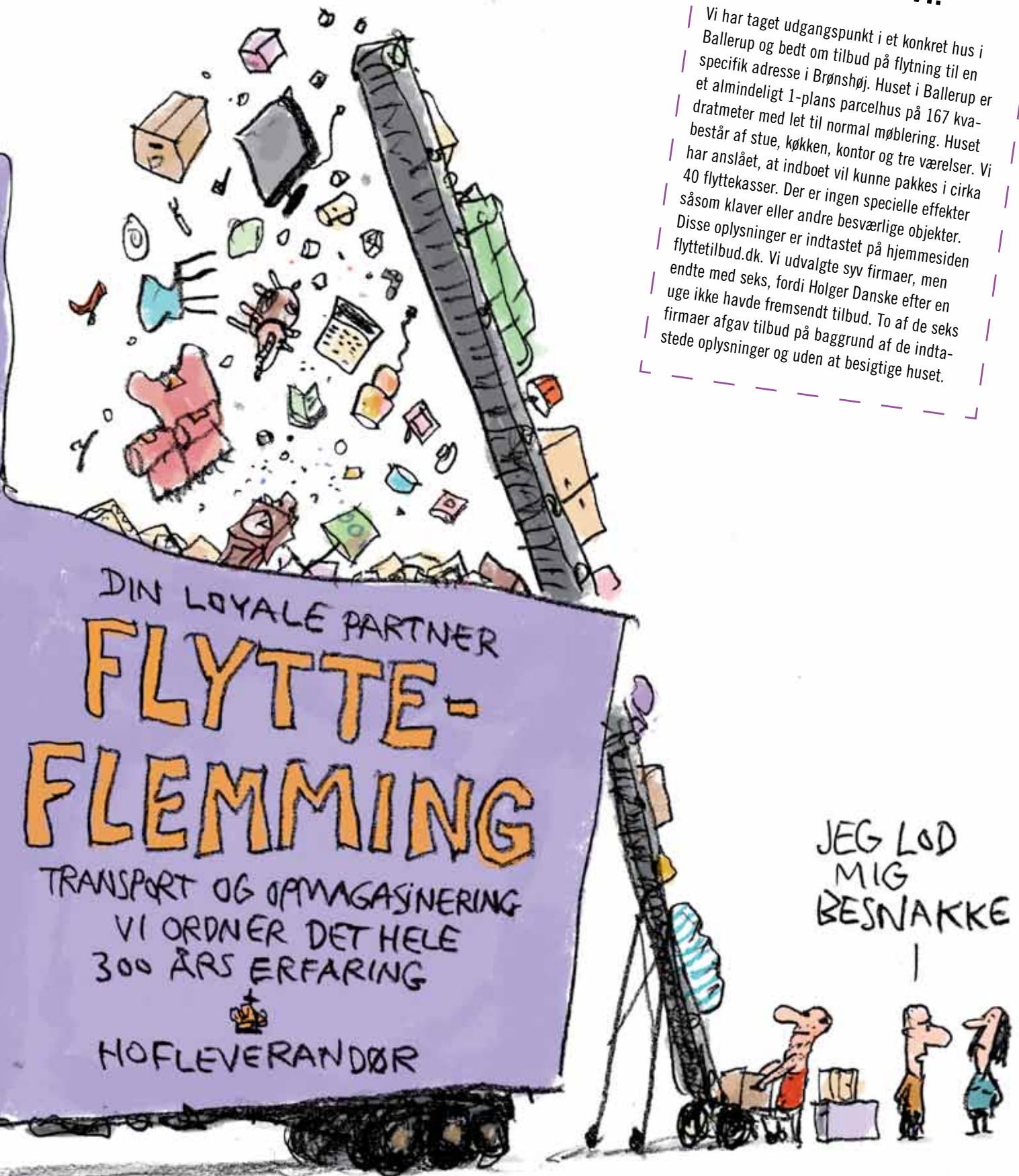
Det dyreste flyttefirma i BEDRE HJEMs test er Adam, og forklaringen er ifølge selskabet, at man ønsker at levere en høj kvalitet og beskytte sarte genstande.

"Vi forventer at skulle bruge tre mand i en hel dag på denne flytning. Vi synes jo selv, at vores folk har en vis kvalitet, og vi gør meget ud af at emballere møblerne ordentligt, blandt andet nogle Montana-reoler, der er på adressen", forklarer Anne Zachariassen, trafikkoordinator hos Adam Transport Co.

SÅDAN GJORDE VI:

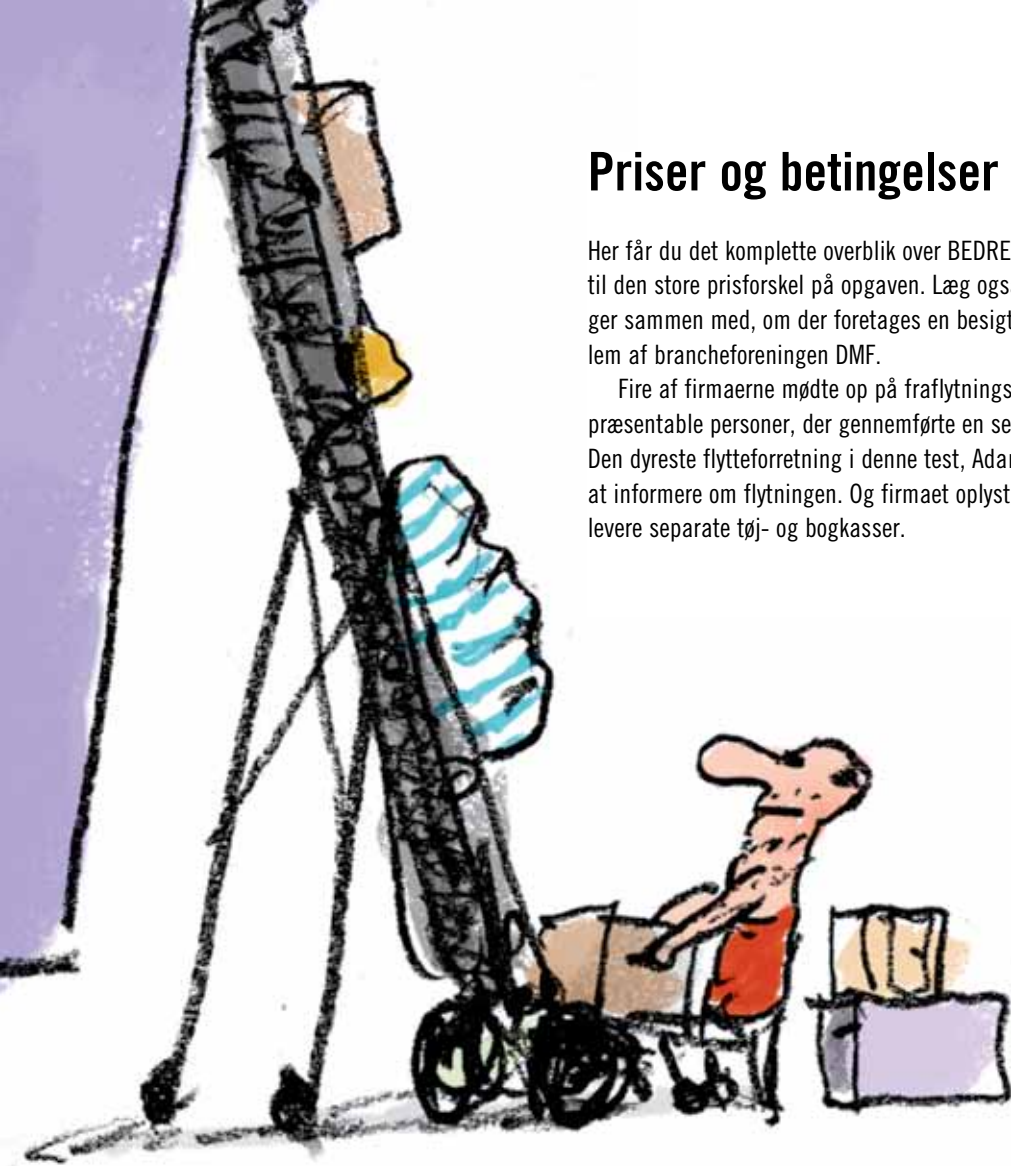
Vi har taget udgangspunkt i et konkret hus i Ballerup og bedt om tilbud på flytning til en specifik adresse i Brønshøj. Huset i Ballerup er et almindeligt 1-plans parcelhus på 167 kvadratmeter med let til normal møblering. Huset består af stue, køkken, kontor og tre værelser. Vi har anslået, at indboet vil kunne pakkes i cirka 40 flyttekasser. Der er ingen specielle effekter såsom klaver eller andre besværlige objekter. Disse oplysninger er indtastet på hjemmesiden flyttetilbud.dk. Vi udvalgte syv firmaer, men endte med seks, fordi Holger Danske efter en uge ikke havde fremsendt tilbud. To af de seks firmaer afgav tilbud på baggrund af de indtastede oplysninger og uden at besigtige huset.

Priser og betingelser

Her får du det komplette overblik over BEDRE HJEMs test af flytte tilbud og læg mærke til den store prisforskel på opgaven. Læg også mærke til, at prisforskellen ikke hænger sammen med, om der foretages en besigtigelse eller ej, eller om firmaet er medlem af brancheorganisationen DMF.

Fire af firmaerne mødte op på fraflytningsadressen for at besigtige. Det var alle præsentable personer, der gennemførte en seriøs gennemgang på 10-15 minutter. Den dyreste flytteforretning i denne test, Adam, gav sig bedre tid end de øvrige til at informere om flytningen. Og firmaet oplyste i modsætning til de andre, at de ville levere separate tøj- og bogkasser.

► "Vi vil altid gerne indgå i en dialog med kunden om prisen, men vi vil aldrig gå på kompromis med den kvalitet i flytningen, som vi leverer. Vi er specialister og laver professionelle løsninger. Det er vi kendt for, og derfor har kunden en berettiget forventning om kvalitet fra vores side", siger hun.

Nederst på prisskalaen ligger Bryde & Sønner. Det skyldes især, at antallet af flyttefolk her er begrænset til to mand, og at virksomheden ligger tæt på flytteopgaven.

"Vi har vurderet opgaven til to mand i en lille dags tid. Vi kigger på, hvor mange rummeter, der skal flyttes, hvor langt der skal køres, og hvordan adgangsforholdene er. Det er jo ikke lige meget, om vi skal op på fjerde sal eller bare ind i stuen", siger økonomichef Anette Bryde.

"Vi er medlem af DMF, så vi er forsikret og forpligtiget til at levere en ordentlig kvalitet, så der er ikke noget at være nervøs for, selv om vi er billigst. I denne konkrete opgave har det også betydning, at vores firma bor meget tæt på begge adresser, så vi skal ikke køre så langt for denne opgave", forklarer hun.

Der findes ingen nem metode til at finde ud af, om det billigste tilbud giver ligeså god en flytning som det dyreste.

Men det er en rigtig god idé på forhånd at sikre sig bedst muligt mod en dårlig flytning.

Du kan starte med at lave en grovsortering, så du undgår at indhente tilbud fra de allerværste skurke i branchen. Forbrugerstyrelsen har netop lanceret et nyt, interaktivt landkort på nettet, hvor du blandt andet kan sortere på "flyttefirmaer." Landkortet viser de firmaer, som du for alt i verden skal undgå – det er virksomheder, der ikke vil efterleve afgørelser i Forbrugerklagenævnet.

Tjek firmatjek.dk

"Det er altid en god idé at kigge efter på firmatjek.dk, om de står der", siger Christian Schreitmüller, der er jurist og fuldmægtig i Forbrugerstyrelsen.

Men selv om flyttefirmaet ikke er udstillet i Forbrugerstyrelsens gabestok, så er der ingen garanti for, at du er ved at indgå en aftale med redelige og ordentlige mennesker.

"Man kan jo aldrig vide sig sikker på, om firmaet har orden i tingene. Hvis man gør sit forarbejde og følger de råd, som vi lister på forbrug.dk, så er man kommet et godt stykke af vejen, men i sidste ende handler det om tillid, for man kan

FIRMA						
PRIS	6.056,19 kr.	6.875,00 kr.	6.900,00 kr.	7.600,00 kr.	9.500,00 kr.	12.587,50 kr.
BESIGTIGELSE	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja
FORSIKRING	Ja, i henhold til DMF's almindelige betingelser	Ja, i henhold til DMF's almindelige betingelser	Ja, forsikret hos Codan	Ja, i henhold til DMF's almindelige betingelser	Ja, forsikret hos Codan	Forsikring koster 0,4 pct. af den ønskede forsikringssum
EKSTRA UDGIFTER	Ingen forbehold	Depositum på 15 kr. pr. kasse. Forsinkelser grundet manglende pakning betyder merudgift på 350 kr. plus moms pr. påbegyndte, halve time	Ingen ekstra-udgifter heller ikke selv om flytningen skulle tage længere tid end beregnet	Ingen forbehold	Ingen ekstra-udgifter heller ikke selv om flytningen skulle tage længere tid end beregnet	Ingen forbehold
MEDLEM AF DMF	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja
WWW	bryde-as.dk	bft.dk	trygflytning.dk	jd-transport.dk	billig-flyt.dk	adam.dk

ikke få nogen garanti for, at flyttefolkene vil overholde alle aftaler. Ligesom med så mange andre valg, vi træffer hele tiden, så er man overladt til sine mavefornemmelser", siger Christian Schreitmüller.

Branche med dårligt ry

Men maven kan hjælpes på vej. Og en af metoderne er at tjekke for medlemskab af Dansk Møbeltransport Forening, DMF.

DMF's cirka 100 medlemmer har forpligtiget sig til at overholde foreningens retningslinjer. Og de fire flyttefirmaer, der er hængt ud på Forbrugerstyrelsens firmatjek.dk er da heller ikke medlem af brancheforeningen.

"Vi er faktisk lidt stolte over, at vi er gode til at holde orden i egne rækker", siger Niels Erik Nielsen, der er sekretær og talsmand for DMF.

Talsmanden erkender blankt, at det aldrig er sjovt at være i en branche, hvor der er nogle, som prøver at komme for let til en fortjeneste. Og det er heller ikke spændende at være i en branche, der har et dårligt ry, fordi nogle firmaer ødelægger det med dårlig opførsel.

"DMF tjekker flyttefirmaers kvalitet, inden de optages i brancheforeningen. Det seneste nye medlem i foreningen havde været under observation i et år, inden de blev lukket ind i varmen", fortæller Niels Erik Nielsen.

Men selv om Dansk Møbeltransport Forening gør et stort nummer ud af, at de fejrer for egen dør, så har der været uheldige sager med enkelte medlemmer.

"Vi har haft medlemmer inde til en kammeratlig samtale, og vi har også måttet sige farvel til et par stykker", indrømmer Niels Erik Nielsen fra DMF, der dermed mener, at man netop kan have tillid til medlemmerne, fordi brancheforeningens retningslinjer skal overholdes, hvis flyttemanden vil smykke sig med foreningens logo.

Er flyttemanden forsikret

Hos Forbrugerstyrelsen fylder klager over beskadiget indbo mest i statistikken. Cirka hver tredje flytteklage handler om indbo, der er blevet ødelagt under flytningen. Derfor er det vigtigt at have styr på forsikringen, men det er lettere sagt end gjort.

Det er nemlig sådan, at en husejers indboforsikring aldrig

dækker genstande, der er overgivet til transport mod betaling, melder Forsikringsoplysningen. Hvis dit indbo bliver beskadiget under flytning, er det flyttemanden eller dennes forsikring, der skal betale reparationen eller erstatningen.

“Men der er ingen steder, hvor du kan få pålidelige oplysninger, om en flyttemand er forsikret eller ej”, siger Tenna Westergaard, der er konsulent i Forsikringsoplysningen.

Hos Forsikringsoplysningen kender de godt DMF's standardforsikring.

“Den dækker kun skader på indbo, hvis flyttefolkene kan bebrejdes skaden”, siger Tenna Westergaard.

Det betyder, at flyttefolkene skal have læsset bilen forskert eller tabt en flyttekasse undervejs, eller på anden måde skal kunne gøres ansvarlige, hvis forsikringen skal dække det beskadigede indbo.

“Derfor kan det være en god idé at tage billeder af de mest værdifulde ting, så man kan dokumentere, hvordan møblet så ud, inden det blev overgivet til flyttemændene. I sidste ende har man nemlig selv bevisbyrden, hvis noget er blevet ødelagt under vejs”, fastslår Tenna Westergaard.

Konsulenten hos Forsikringsoplysningen råder desuden boligejerne til at lave en inventarliste, for brancheforeningens standardforsikring dækker ikke tyveri. Listen behøver ikke at være specificeret ned til mindste detalje, men bør som minimum indeholde de værdifulde ting.

“Det er anbefalelsesværdigt for alle parter, hvis der er en inventarliste, som man kan blive enige om”, siger Tenna Westergaard.

Der er nemlig kun en vej at gå, hvis der forsvinder ting og sager under flytningen, og det er at anmelde tyveriet til politiet.

“De fleste flyttefirmaer vil værne om deres renommé og vil som regel forsøge at finde en løsning inden en politianmeldelse”, siger Tenna Westergaard.

Der er dog ingen grund til at frygte, at flyttekatastrofer er hverdag i Danmark. Der er omkring 200.000 flytninger om året, men indtil nu har Forbrugerstyrelsen blot modtaget 36 sager om flytning i år.

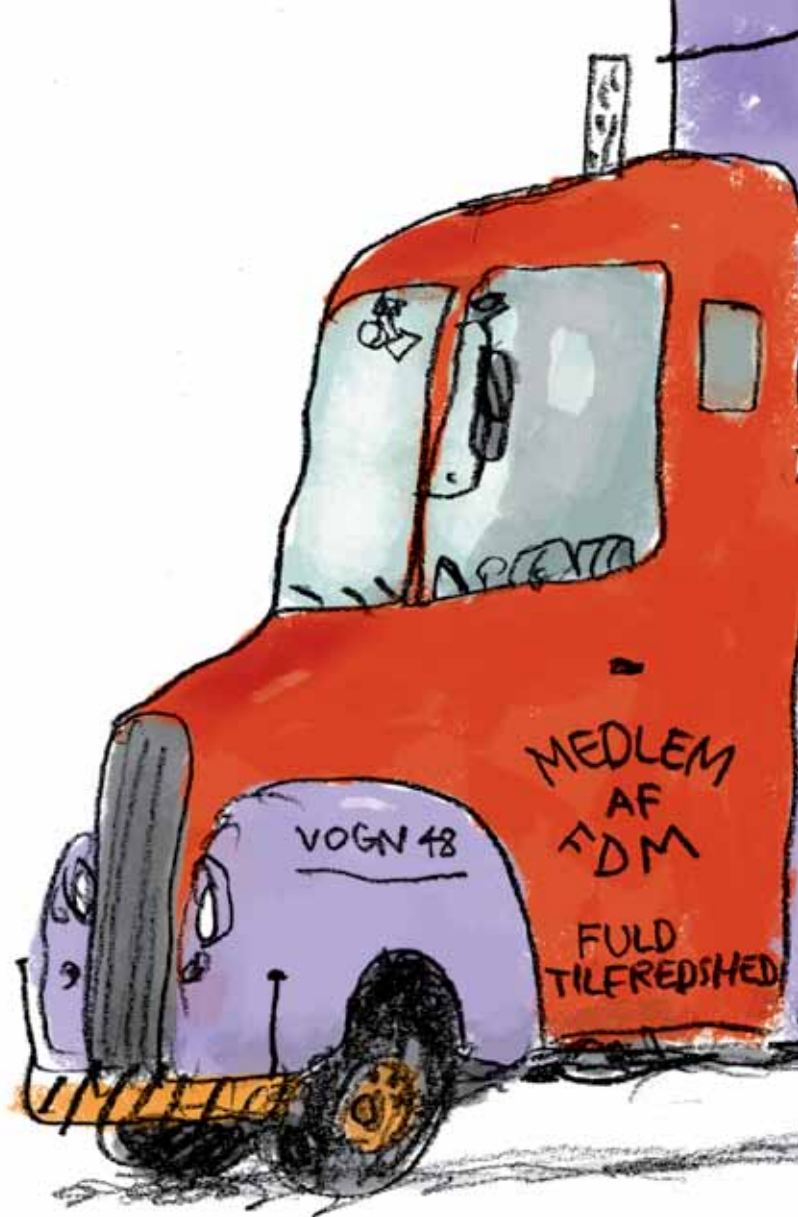
Det kan du selv tjekke

Der er enkelte andre kilder til information, du selv kan benytte, når flyttefirmaet skal udvælges. Den bedste metode er ofte at spørge venner og familie – ganske enkelt. Det kan vise sig nyttigt at ringe rundt til tre-fire forskellige familier, bekendte eller kolleger, som har benyttet flyttefirma for nylig og høre om deres erfaringer. Her får du et oplevet førstehåndsindtryk, og husk at spørge, om der opstod problemer, og om hvordan firmaet håndterede problemerne.

Tjek også, hvor længe firmaet har eksisteret, hvis ikke det er et firma, du jævnligt har set i bybilledet der, hvor du bor: Kig på nettet eller spørg direkte, når du kontakter firmaet.

Endelig kan du tjekke pressen – ikke mindst den lokale – ved at søge på de lokale medier, hvor du skriver flyttefirmaets navn. Så kan du se, om der dukker uheldige historier op.

En flytning, som den i vores test, kan gøres endnu billigere, hvis du dropper flyttefirmaet, lejer en billig varevogn eller

lignende og får gode venner til at hjælpe med flytningen. I får måske ondt i ryggen af at bære rundt på flyttekasser og inventar, men prisen bliver lavere. Du skal dog lægge oven i prisen, at vennerne skal beværetes, og du kan ikke altid være helt sikker på, at de rent faktisk dukker op. Du er dækket af din indboforsikring, hvis du selv kører, men hvis du overlader det til et transportfirma med timebetaling, for eksempel 3 x 34, skal du kontrollere transportfirmaets forsikring.

Gode netadresser

flyttilbud.dk – indhent flyttilbud på nettet.

firmatjek.dk – tjek flyttefirmaer med sager i Forbrugerklagenævnet.

flytning-dmf.dk – Dansk Møbeltransport Forenings hjemmeside med medlemsoversigt.

Syv tips til flytningen

Her er syv gode råd til din flytning – lige fra planlægningen til du er på plads det nye sted. Rådene bygger på Forbrugerstyrelsens vejledning.

1. Overvej, om du vil flytte selv eller med hel eller delvis professionel hjælp. Vær opmærksom på, at forsikringsforholdene ændrer sig efter flyttemåden.
2. Lad flyttefirmaet gennemgå din bolig fra kælder til kvist, så havemøbler og lignende kommer med, og tilbuddet bliver så realistisk som muligt.
3. Hvis tilbuddet indhentes pr. telefon eller over internettet, så husk at få alle rum med.
4. Få et udførligt tilbud på skrift inden flytningen og gå tilbuddet nøje igennem. Tjek, hvor meget der er inkluderet, og om der er kompensation ved eventuel forsinkelse.
5. Få oplyst, hvor mange flyttekasser, der følger med, eller hvad de koster i leje. Og hvornår de bliver bragt og hentet igen – samt boden ved for sen aflevering.
6. Tjek, at både transporten og flyttegodset er forsikret.
7. Klag straks til flyttefirmaet, hvis noget går galt. Gentag klagen skriftligt med det samme og behold selv en kopi af brevet.

DET KAN VÆRE EN GOD IDÉ AT TAGE BILLEDER AF DE MEST VÆRDIFULDE TING, SÅ MAN KAN DOKUMENTERE, HVORDAN MØBLET SÅ UD, INDEEN DET BLEV OVERGIVET TIL FLYTTEMÆNDENE.

TENNA WESTERGAARD, konulent hos forsikringsoplysningen

byggergaranti www.byggeranti.dk TagProfferne®

TagProfferne
– det bedste tag overhovedet!

Find din TagProff på www.TagProfferne.dk eller ring 96 49 44 34

Skift ikke taget - før du har kontakten en TagProff!

Hos TagProfferne er du sikret den bedste rådgivning, inden du vælger hvilket tag du skal have lagt - og uanset hvilken tagtype du vælger, er du sikker på at tagarbejdet bliver udført professionelt og overholder alle normer.

TagProfferne er en frivillig, landsdækkende sammenslutning af certificerede bygningsdelseksperter i tagkonstruktioner udgået fra KOMPROMENT's taguniversitet på Construction College, Aalborg.

NYT TAG?
så kontakt en TagProff og få et gratis uforpligtende tilbud

TagProfferne • Jellingvej 11 • 9230 Svenstrup
Tlf.: 96 49 44 34 • Fax: 96 52 01 11 • E-mail: info@tagprofferne.dk

Få trygheden med i flyttekasserne

Det behøver ikke at være et tab at sige farvel til det vante. Tværtimod kan det være en berigelse at flytte teltpælene.

Sarah Zobel Kølpin:

FLYT OG TÆNK POSITIVT

Hvert år skifter flere tusinde boliger ejere. Med flytningen kommer en tid, hvor trygheden i det ellers så sikre og velkendte fundament erstattes med uvisheden om, hvad skiftet indebærer.

"Tryghed er noget af det mest basale i vores liv. Er man typen, der opnår tryghed gennem en hverdag i velkendte rammer, vil man opleve en flytning som noget, der skaber voldsom ubalance. For den type mennesker vil det være svært at koncentrere sig om meget andet, mens det står på", siger psykolog Sarah Zobel Kølpin.

"Andre mennesker betragter det som en spændende oplevelse at skulle starte på en frisk i nye omgivelser. Sådan har jeg det til dels selv, og min mand har det i udpræget grad. Det handler om, at vi oplever en flytning som noget, der giver hverdagen en merværdi og ikke et tab. Og så handler det selvfølgelig om at tænke positivt", siger Sarah Zobel Kølpin, der har skrevet en bog om netop positiv psykologi, 'Lev dig lykkelig'. Med udgangspunkt i den fortæller hun her, hvordan man får sagt ordentlig farvel til sin gamle bolig og pænt goddag til den nye.

Foto: Robin Skjoldborg

"En flytning bør betragtes som en gevinst og ikke et tab. Fokuser på alt det nye, flytningen medfører i stedet for at koncentrere dig om det, du skal væk fra", råder Sarah Zobel Kølpin.

Foto: Frederikke Heiberg

"Når man flytter, udvikler man sig", siger Signe Wenneberg

Signe Wenneberg:

AT FLYTTE GØR LIVET RIGERE

Havebogsforfatter Signe Wenneberg har efterhånden boet mange steder, og hun har altid opfattet dét at flytte som noget positivt.

"Jeg har altid flyttet meget og kan godt lide det. Når man flytter, udvikler man sig, og jeg synes, det er fantastisk at komme til et nyt sted. Det giver et helt nyt blankt stykke papir, man kan præge. Den tanke kan jeg godt lide. Man skal bare lade være med at tro, at alt bliver perfekt på en gang.

Da vi flyttede ind her, havde jeg i lang tid et køkken på størrelse med et kosteskab, for det kræver både penge og gode ideer at få det, som man vil have det. Til gengæld gik jeg med det samme i gang med at bygge et drivhus og ordne haven helt fra bunden", fortæller forfatteren.

FARVEL HJEM

- **Ryd op og smid væk.** Det kan være meget befriende at gennemgå sit hjem rent materialistisk. Så finder du ud af, hvad der betyder noget for dig.
- **Accepter følelserne.** Vær tilgivende og accepterende over for de følelser, du har om din fortid i det gamle hjem.
- **Start på en frisk.** Benyt flytningen til at slå en streg over den gamle hverdag; se det som en chance for at få realiseret dine drømme.
- **Hold fokus.** Fokuser på, hvad flytningen giver dig, og ikke hvad du mister.
- **Tag afsked med manér.** Gå en runde i huset eller området og sørg for, at du får sagt ordentligt farvel til det, du holder af.

GODDAG UKENDTE

- **Trygheden.** Nogle af de ting, der har gjort dig mest tryk i det gamle hjem, skal med det samme være med til at danne rammerne i de nye omgivelser.
- **Netværket.** Få det godt med naboerne, inviter dem på kaffe og lad dem integrere dig.
- **Drømmen.** Har du altid drømt om en brændeovn eller en køjeseng til børnene, så køb det nu. Når drømmene realiseres, bliver man glad og får lettere ved at føle sig tryk.
- **Børnene.** Fortæl dem om alt det, de får mere af. F.eks. flere butikker, tæt til kammerater o.s.v. Få dem til at tegne det nye hjem, så drømmen bliver virkelig, og de ved, at det er der, I skal hen.

Råd af Sarah Zobel Kølpin

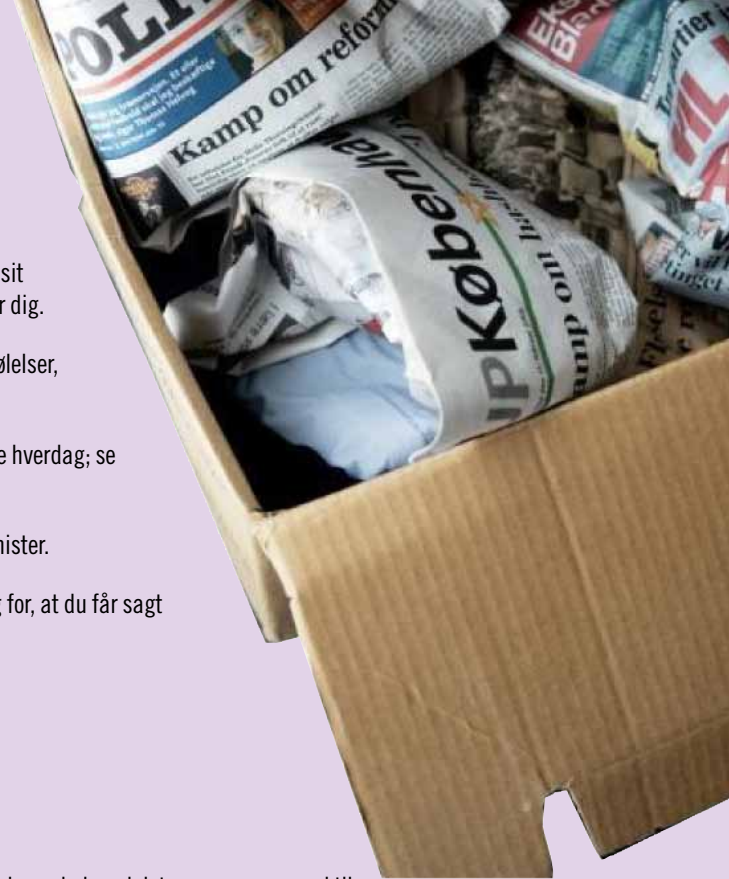

Foto: Polfoto/Finn Frandsen

"Det at flytte tilfører mig ny energi", siger Alexander Kølpin.

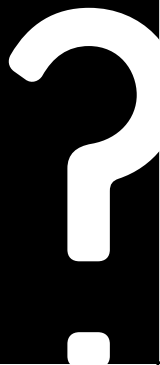
Alexander Kølpin:

AT FLYTTE ER AT LEVE

"Hjemmet betyder rigtig meget for mig. Det er hulen, hvor man skal kunne slappe af og føle sig godt tilpas. Der skal være rent, varmt og lyst. Og så skal det både rumme funktionalitet og en sanselighed", siger hoteldirektør og tidligere balletdanser Alexander Kølpin.

Han har brugt mange kræfter på at nå frem til netop den stemning i huset i Rungsted, men ikke desto mindre kunne han sagtens finde på at flytte den dag i morgen. For Alexander Kølpin elsker at flytte.

"Det er processen, jeg er vild med. Jeg har boet i 16-17 hjem gennem hele mit liv. For mig er en flytning forbundet med noget meget spændende. Som en anden ludoman kigger jeg hele tiden efter hus. For dét at flytte er som en rejse, der tilfører mig ny energi. Min kone og jeg bor i et gammelt klassisk hus, men jeg kunne sagtens falde for et helt nyt og moderne hus", siger Kølpin.

Spørg om økonomi

Poul Gammelgaard
Cand.polit. og rådgiver
på boligøkonomen.dk

Har du spørgsmål til Poul,
mail til:
bedrehjem@bolius.dk

Vi forsøger at besvare så mange
spørgsmål som muligt.

Hvilken lånetype skal vi vælge?

Hej Poul

Vi er en ung familie med pæn luft i økonomien, som snart skal optage realkreditlån til finansiering af vores nye bolig. På det seneste er vi blevet meget i tvivl, om vi skal vælge et 4 pct. fastforrentet lån, som i øjeblikket ligger i en fornuftig kurs, men på den anden side er renten på flexlån ekstremt lav. Håber, du kan give et par råd med på vejen.

Med venlig hilsen Jesper

Kære Jesper

Der er rigtig mange boligejere, som i øjeblikket står med de samme overvejelser. Den historisk lave rente betyder, at kursen på et 30-årigt fastforrentet 4 pct. lån i skrivende stund ligger tæt på kurs 98. Det er en attraktiv kurs, da du minimerer kurstabet og dermed ydelsen og gælden. Når du kommer i tvivl om valget af lån, så er det sikkert fordi den årlige ydelse på et rentetilpasningslån med årlig rentetilpasning (F1) i øjeblikket er næsten 10.000 kr. mindre efter skat. Til gengæld kender du kun ydelsen frem til næste gang, lånet skal rentetilpasses – altså maksimalt et år.

Hvilket af lånene, der har de laveste låneomkostninger, afhænger i sidste instans af renteutviklingen og af, om du indfrier lånet før tid. Blicher renten på det nuværende lave niveau, så vil rentetilpasningslånet have de laveste låneomkostninger. Stiger renten, og du samtidigt indfrier lånet ved f.eks. boligsalg, så vil 4 pct. lånet typisk have de laveste låneomkostninger. Det skyldes, at rentestigninger får kursen på det fastforrentede lån til at falde og dermed også værdien af gælden. En gevinst som kan vise sig at overstige fordelene ved de nuværende lavere ydelser på rentetilpasningslånet. Jeg formoder, at I er nye på boligmarkedet, og derfor er det en god ide at gå med livrem og seler, da der for tiden er stor usikkerhed om, hvor økonomien og boligpriserne bevæger sig hen. Hvis du ønsker en mere præcis vurdering af lånemulighederne, skal jeg vide, hvor lang tid I forventer at blive boende i boligen, og hvordan jeres privatøkonomi ser ud.

Med venlig hilsen
Poul Gammelgaard

Følg boligpriserne på nettet

Hej Poul

Hvordan finder jeg ud af, om jeg kan handle prisen ned, når jeg skal købe hus?

Med venlig hilsen Ingrid

Kære Ingrid

Den bedste måde at finde ud af det på, er ved at følge med i udbudspriserne på internettet eller i avisannoncerne. Når boligen er solgt, kan du finde salgsprisen på f.eks. ois.dk. Der findes også hjemmesider,

som fører statistik over forskellen mellem udbuds- og salgspris. Det er ikke unormalt, at salgspriserne ligger 30 procent under udbudsprisen, men det varierer meget geografisk. På den måde har udbudspriserne allerede taget højde for, at køber forlanger nedslag i prisen. Under alle omstændigheder er det en god ide at prøve at trykke prisen.

Med venlig hilsen
Poul Gammelgaard

” Og så synes jeg, der skal kunst på alle badeværelser/toiletter.

MONICA RITTERBAND

Kunst på stedet

Ordet lokum kommer fra latin og betyder stedet. Ja, stedet. Det tilbagevendende sted, hvor man er alene, medmindre man er kejser af Kina. Her stod kejserens hof i en ring omkring kejseren og afventede resultatet af hans daglige anstrengelser for at vurdere kejserens helbredstilstand. Og medmindre man levede i romertiden, hvor borgerskabet mødtes på de offentlige toiletter for at sidde på lange rækker, skulder ved skulder og udveksle dagens nyheder og etablere handler.

Jeg har altid oplevet mit badeværelse som et rum med en ophøjet betydning. Det er et rum, som modtager en i al ens uindpakkede virkelighed. Her er vi mest tætte med os selv. Det er her, vi inspicerer den nyankomne topmave, den røde plet, som måske er ved at udvikle sig til fætteren, den gule bums. Det er her, hår bliver vasket, redt og fjernet fra ben og arme, ører og næser, og hvad ved jeg. Og så er der toiletstolen, som det hedder i arkitektsprog. Stolen som i virkeligheden er en genistreg. Og som har bragt verden videre. Naturfolkene har siddet på hug henover et hul i jorden, hvilket har medført, at de næsten alle, der nåede at blive gamle, fik slidgigt i lårbensknoglen. For ikke at nævne den hygiejnemæssige landvinding et vandkloset jo har været.

Toilettet – at gøre sit toilette, at gøre sig klar – er helt basalt for alle. Og derfor er baderummet måske et af hjemmets vigtigste værelser. Det er der også fokus på i diverse Bolig-magasiner. Her kan man se et udvalg af smukke badeværelser, hvor alt fra blandingsbatteriet over brusehovedet til badekarret er designet og raffi og rapt. Herligt, hvis man har lommer fulde af guld, men man kan sagtens få et rart sted for mindre midler.

Ordet badeværelse er, når man sådan tygger lidt på det, et ord, der kalder på historie, eventyr og rituelle handlinger. Den kropslige og åndelige renhed. Det at vaske sig har for alle folkeslag til alle tider en større betydning end blot det praktiske hygiejniske formål. Inden for det religiøse univers har næsten alle de store religioner rituelle vaskehandling.

Det vigtigste er at gøre sit baderum indbydende og besjælet. Det skal først og fremmest være varmt. At stå på kolde gulve er en showstopper. Så hvis der ikke er råd til varme i gulvet, så må der som minimum et par bløde løse tæpper på. Og så er det en god ide med en lille velduftende blomsterbuket eller havens smukkeste rose eller en stor grøn plante i hjørnet. Og så synes jeg, der skal kunst på alle badeværelser/toiletter. Her bruger man jo megen tid, så hvorfor ikke hænge et dejligt stykke kunst op – for eksempel lige foran toiletstolen. Det stykke kunst vil få meget mere opmærksomhed end værket, der hænger i et gangareal i huset. Det er ikke en nedvurdering af kunsten. Det er derimod en opgradering af husets stemning. Prøv engang!

Monica Ritterband

Kunstner og designer. Har designet for bl.a. Royal Copenhagen, Georg Jensen Damask, Holmegaard, Raadvad, Morsø og Ege. Tidligere journalist og underdirektør hos Carlsberg.

Der er noget nærmest rivieraagtigt over udsigten fra køkkenet. Birgitte de Neergaard har selv tegnet køkkenelementerne. Skuffedelen af køkkenet er fra Boform, og en snedker har udført køkkenøen i mahognitræ, så de matcher alle dørene i stueetagen. Stålbordplade med integreret vask giver det robuste look.

funkis med udsigt

Af: Katrine Martensen-Larsen Foto: Stuart Mcityre

01/ Ægteparret Birgitte de Neergaard og Peter Theil samt familiens sorte labrador Nelson. Ægteparret driver sammen med partneren Stig Christensen tegnestuen dNTC. Læs mere på: dntc.dk

02/ Lysindfaldet er fænomenalt i karnappen med hjørnevinduet. Sofaen er indbygget og fyldt med puder fra Ikea. Lænestolene er Corbusiers LC2'er med grønne rør og hynder i bomuld fra Designers Guild. Stolene er købt brugt med det slid og patina, som gør dem særlige og charmerende personlige.

For det unge og knap færdiguddannede arkitektpar, Birgitte de Neergaard og Peter Theil, var drømmen en stor lejlighed midt i byen, da de skulle flytte sammen. Det blev det ikke til, for da parret så det arkitekttegnede funkishus i Svanemøllebugten, var de solgt på stedet.

01

02

03

01/ Et kig fra køkkenet til spisestuen, der kan adskilles af en skydedør og dermed fungere som køkkenalrum eller to selvstændige rum.

02/ Parret tænker både funktionalitet, praktik og æstetik ind i deres designløsninger. Her er bænk og radiatorskjuler kombineret. Lampen er fra Luceplan.

03/ Tre trin fører til et børneværelse og en lille altan. Maleriet er af Annette Wie og forestiller tvillingerne Tobias og Anna.

”

DET SJOVE ER, AT HUSE SOM DETTE IKKE VAR RET POPULÆRE I BEGYNDELSEN AF 1990'ERNE.

BIRGITTE DE NEERGAARD

02

01

01/ Over pejsen et guldmedaljetrofæ af en dåhjort, et par små kunstværker samt lidt fra børnenes kreative hænder. ”Vi overvejer at fjerne pejsen, for vi bruger den ikke”, forklarer Birgitte de Neergaard.

02/ To overdimensionerede lamper over spisebordet og et markant orange maleri skaber i den grad rummet. Spisebordet er lavet af en møbelplade, som er lagt på et par bukke og kanten malet i en lys petroleumsfarve, der matcher øverste del af lamperne. Hertil sorte Arne Jacobsen myrestole.

Vores ønsker om cykelafstand til indre by og en station i nærheden kunne også opfyldes her, og selvom vi ikke havde krav til udsigt, kunne vi jo ikke fornægte, at den her var helt fantastisk”, fortæller Birgitte de Neergaard, mens hun kigger ud over den charmerende lystbådehavn. ”Det sjove er, at huse som dette ikke var ret populære i begyndelsen af 1990’erne. Folk gik snarere efter noget romantisk eller palæagtigt”, fortsætter hun.

Og der er faktisk ikke meget romantik over huset her. Snarere kan man tale om en gedigen kasse, hvor funktionaliteten er sat i højsædet. Huset er tegnet af arkitekt Hans Georg Skovgaard i 1937, cirka 13 år efter at arkitekt Edvard Heiberg tegnede den første funkisvilla i Danmark. Men i modsætning til de fleste andre funkis-huse i jernbeton, er dette bygget af hårdt brændte røde mursten, som har fået lov at stå upudsede.

”Der boede en præst her, men da sognet købte en embedsbolig til ham, skulle huset sælges hurtigt. De andre par, der kiggede, kunne ikke komme hurtigt nok ud herfra, mens Peter og jeg blot blev mere og mere positive, hver gang vi trådte ind i et nyt rum”, fortsætter arkitekten, der kunne se alle mulighederne i huset og ikke lod sig distrahere af alt det, der skulle laves om.

"Det var primært funktionaliteten, der appellerede til os. Og selv om de tidligere ejere havde gjort en del for at skjule flest mulige spor af funkis, kunne vi sagtens få øje på husets fine kvaliteter. For eksempel var de gamle jernvinduer skiftet ud med nogle triste termoruder, det for funkisarkitekturen karakteristiske sydvendte hjørnevindue var muret til, der var forskellige linoleumsbelægninger på gulvene i alle rum – desværre ikke de oprindelige, og så var de fleste lofter forsænkede og dermed var rummenes proportioner ødelagt".

Heldigvis var ingen af "1970'er-fejlene" uoprettelige men sandsynligvis blot udført for at isolere huset i perioden med voldsomme oliekrise. Dette hus, som mange andre funkishuse fra perioden, døjede også med store varmetab fra vinduerne og de uisolerede jernrammer. Energibesparende løsninger var ikke noget, man tænkte over i 1930'erne.

Indretningen

Birgitte de Neergaard er udover at være arkitekt også uddannet indretningsarkitekt, så det er ikke tilfældigt, at parrets hjem er gennemført indrettet. En god blanding af klassikere, helt moderne italienske møbler samt indbyggede reoler,

01/ Trapperummet og husets hjerte og rumligheden smitter i den grad af på resten af huset.

02/ "Husets mindste værelse, men det pigerne helst vil have", forklarer ejerne. Tolemeolampen i vindueskarmen er fra Luceplan. Kontorstolen designet af Eames er købt antikvarisk hos Klassisk Moderne Møbelkunst. Sengen er indbygget, og de store skuffer kan bruges til opbevaring af sengetøj, hvis sengen hurtigt skal laves om til sofa.

03/ Helt bevidst er der heller intet overflødigt i forældresoveværelset. Som de fleste andre rum i huset har også dette en formidabel udsigt til begge sider – mod haven og mod vandet.

”

ENERGIBESPARENDE LØSNINGER VAR IKKE NOGET, MAN TÆNKTE OVER I 1930'ERNE.

BIRGITTE DE NEERGAARD

02

03

01

01/ Små stifter af næsten sorte og grå mosaikker på gulv og vægge giver baderummet et lidt maskulint præg, men der er bestemt også referencer til et eksklusivt spa. Håndklæder fra Geismers. Badeforhæng fra Kirsten Fribert. Vaske fra Villeroy & Boch. Armaturer fra Toni.

02/ For konsekvens er der opsat samme små mosaikstifter på toilettet, men de ser lysere ud i dette rum på grund af lysindfaldet fra taget. "Det var umuligt at finde en vask, der var lille nok hertil, så vi købte en skål i rustfrit stål fra Kunst og Køkkentøj og fik skåret et hul i bunden", forklarer Birgitte de Neergaard.

03/ Bag toilettet et skjult skab til alt det, man ikke gider se på.

➤ skabe, sofaer og sofabænke. Her er tænkt på funktionalitet, men der er ikke gået på kompromis med æstetikken. Al nips er bandlyst, og alt overflødigt er gemt af vejen – ”på nær det børnene har lavet”, forklarer Birgitte de Neergaard med et smil.

På væggene, der alle er hvide – bortset fra de to bærende, hvor de syd- og vestvendte er malet i en gullig grøn nuance, mens de nord- og østvendte er malet i en blålig grøn, hænger iøjnefaldende fotokunst og moderne malerier. At her bor mennesker med sans for lys, farver, form og dimensioner hersker der ingen tvivl. Selv siger Birgitte de Neergaard, at hun og manden er meget enige om, hvad der skal inden for dørene.

”Hvis vi er uenige, er det på de helt små detaljer. Kunst og møbler køber vi, hvis vi kan lide det, og hvis vi falder over det. Hvordan tingene skal stå, kan jeg se for mig, og så holder jeg mig i øvrigt ret ajour med hvad der kommer af møbel- og designnyheder”, afslutter Birgitte de Neergaard.

LÆSERSERVICE

Fiorini Trading: fiorinitrading.dk

Ikea: ikea.dk, Gubi: gubi.dk

Luceplan: luceplan.com

Boform/Estodesign: estodesign.dk

Geismers: geismers.dk, Toni: toni.dk

Kirsten Friberg: byfriberg.dk

Villeroy & Boch: villeroy-boch.com

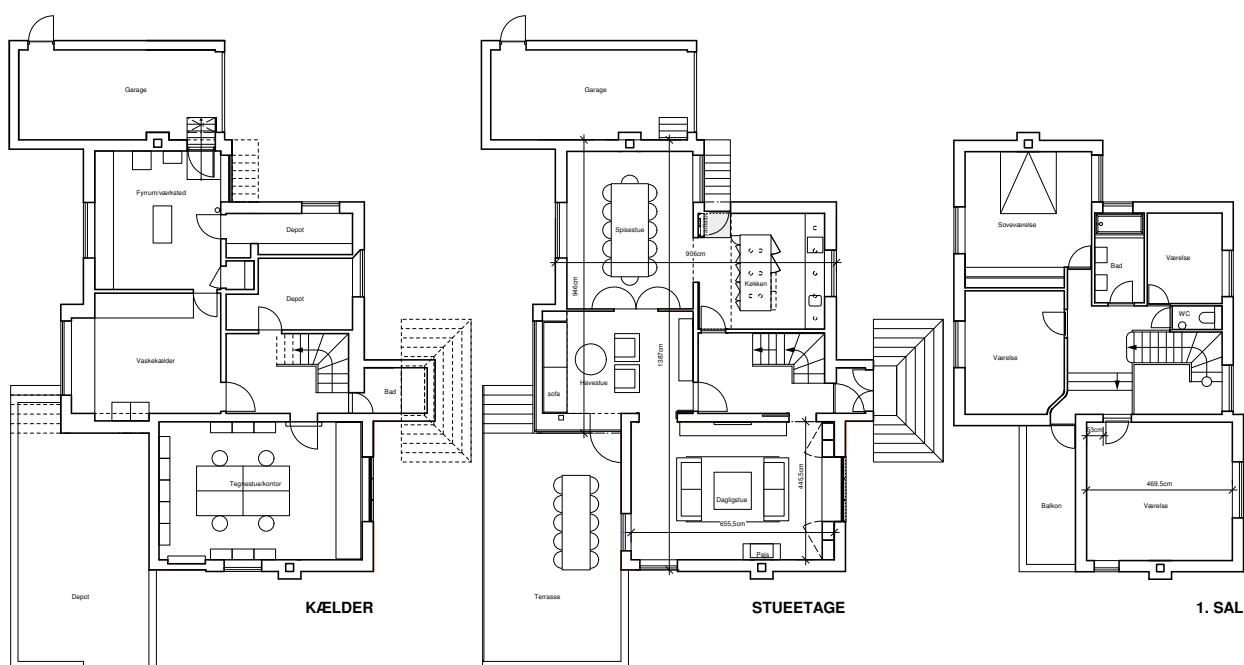
Kunst og Køkkentøj: kunstogkokkentoj.dk

Klassisk Moderne Møbelkunst: klassisk.dk

” AL NIPS ER BANDLYST, OG ALT OVERFLØDIGT ER GEMT AF VEJEN.

BIRGITTE DE NEERGAARD

PLANTEGNING

SKAB SELV STILEN

Af: Pernille Riis Foto: Leverandører

Loftslampe, 'Factory' i sølv, H 41 x Dia 41 cm.,
1.000 kr., **House Doctor**

Håndvask fra
Villeroy & Boch i
porcelæn, B50 x
D40 cm., 1.308
kr., **Gustavberg**

Få et funky hjem med afslappet attitude ved
at indrette jer med rå materialer på både
vægge og møbler. Hvis nips ikke er velkomne,
må der gerne være knald på tekstiler
og billeder.

TIP!

Hvis du skal have gemt afløb
og rør væk i en ekstra væg på
toiletet, kan du med fordel få en
snedker til at udnytte pladsen ved
at bygge skuffer eller hylder og
gemme dem væk bag en plade.

Gevir fra en hjort, ca. 100 cm.
høj, 1.400 kr., **Frou Frou**

Puder, 'Fingus Black', 'Drop
Black' og 'Wave Green' i
kanvas og med fyld, 80 x
80 cm., 999 kr., pr. stk.,
Rosenberg Cph

Sofa, 'Palladino' 3 personers i sort semianilinlæder, H80 x B190 x D93 cm.,
7.999 kr., **Ilva**

Læserservice:

ilva.dk, tlf. 7010 4020
frou-frou.dk, tlf. 2982 0579
rosenbergcph.dk, tlf. 3698 7823
housedoctor.dk, tlf. 9725 2714
gustavberg.dk, tlf. 3670 2714

GODT
TÆNKT

Dukkehuset er en tro kopi af Arne Jacobsens eget hus på Gotfred Rodes Vej 2 i Charlottenlund, format 1:16. Huset måler: H37 cm, B71 cm og D62 cm. Materialer: Hvidmalet MDF eller krydsfiner, mens trapper og gelænder er i aluminium. Møblerne koster fra 199 kroner. Se flere billeder på minimii.com

JACOBSENS DUKKEHUS

Lad børnene indrette Arne Jacobsens hus med Ægget, Svanen eller Syveren.

Af: Bettina Wøhlk Foto: Minimii

Små piger – og drenge for den sags skyld – har alle dage leget med dukkehuse, og mens møbler og dukker har forandret sig gennem årene, så har selve dukkehusene ikke gennemgået den samme forandring. Det bliver der nu lavet om på!

Linda Stenberg, der sammen med Claus Højer Hansen står bag firmaet 'Minimii', var selv på jagt efter et dukkehus til sine to døtre:

"Jeg savnede et hus, der så dansk ud, og som var af rigtig god kvalitet", fortæller Linda Stenberg.

Der opstod ideen til firmaet, og første dukkehus er nu på trapperne. Det er en tro kopi af Arne Jacobsens eget hus i Charlottenlund. Firmaet laver også miniatureudgaver af Arne Jacobsens møbelklassikere, f.eks. Ægget, Syveren og Svanen. 'Minimii' har fået tilladelse af Arne Jacobsen Design, som synes, ideen var sjov, og kunne se, at det var en måde at få faderens møbler til at leve videre på i de næste generationer.

"Det er en fantastisk tanke, at vores møbler findes i størrelsen 1:1 og helt ned i dukkehusstørrelse. Her kommer møblernes former til udtryk på en ny og anden måde, end de ellers ville", siger Jacob Holm, der er administrerende direktør hos firmaet Fritz Hansen, der siden 1934 har samarbejdet med Arne Jacobsen.

Hjemme hos Linda Stenberg har døtrene Rosemarie og Cirkeline allerede brugt mange timer på at indrette huset og udspille historier, der minder om deres eget liv.

"Det er lige præcis min idé. Dukkehuset og møblerne skal ligne et virkeligt hjem, for når børn leger med et dukkehus, efterligner de deres eget liv, samtidig med at de bruger deres fantasi", forklarer Linda Stenberg og fortsætter:

"Ud over børn har mange voksne vist stor interesse for dukkehuset, og mange har allerede bestilt Arne Jacobsens villa i miniformat".

Arne Jacobsen-dukkehuset kommer i butikkerne i september og kan købes i bl.a. Illums Bolighus, Magasin, Designertorvet i Århus samt i butikker, der i forvejen sælger Fritz Hansen-møbler. Pris er 6.250 kroner.

Linda Stenberg og Claus Højer Hansen er forretningspartnere og driver sammen firmaet 'Minimii'. Linda har en baggrund fra reklamebranchen, mens Claus har en kommerciel baggrund fra bl.a. Carlsberg. Den fælles interesse for godt design er drivkraften i firmaet.

Spørg om **indretning**

Lotte Raabo Larsen
Arkitekt maa og
kommunikationsdesigner

Har du spørgsmål til Lotte,
mail til:
bedrehjem@bolius.dk

*Vi forsøger at besvare så
mange spørgsmål som
muligt.*

Hvordan dæmper vi støjen fra 1. sal?

Kære Lotte

Vi har brug for et løsningsforslag til afskærmning mellem stuen og 1. sal. Vi har et åbent trapperum fra vores spisestue til 1. salen, som er indrettet til vores børn som et stort multirum. Når vi har middagsgæster, har vi behov for at kunne skærme af særligt mod lyden fra de mange børn ovenpå. Vi tænker på noget lyddæmpende gardin, evt. filt. Vores hus er nyrenoveret, så vi har ikke mod på at udskifte loftsbeklædningen. Vi har valgt lyse og glatte overflader til boligen, men vil gerne afprøve noget struktur og farve.

Hilsen Susanne

Kære Susanne

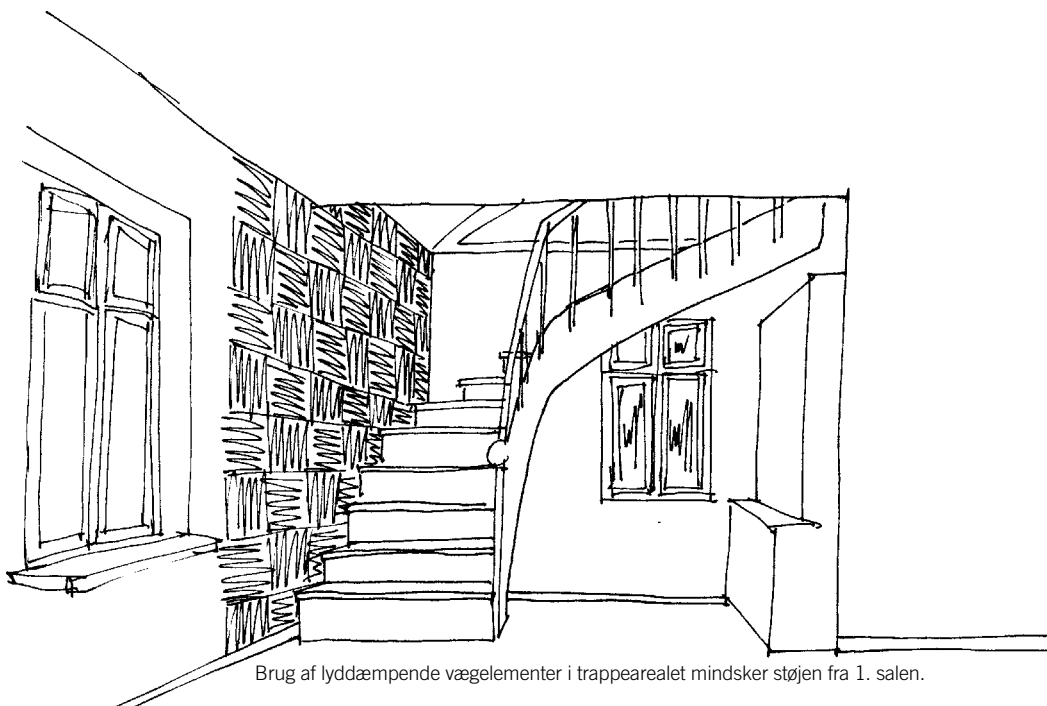
Hvis I vil undgå at opsætte nyt akustikloft, som for eksempel perforerede gips-plader, vil det hjælpe på akustikken i boligen at indføre tekstiler i de nyrenoverede glatte linjer. Et uld-gardin fra gulv til loft, som I

kan trække for, når støjniveauet bliver for højt, er en mulighed.

Med gardinløsningen skærmer I dog primært af for lyset, der i dag tilfører stuen dagslys fra trapperummet i nordvest. Hvis I bygger en stor skydedør mod trapperummet, lukker I for alvor af til nordvest-lyset og mellem de to etager.

Jeg vil derfor foreslå jer at bevare det åbne trapperum og arbejde med lyddæmpende elementer på væggen og i selve trapearealet. Man kan købe designede lyddæmpende vægelementer, der enten som runde eller firkantede stofbeklædte møbelplader kan monteres enkeltvis, som gruppe på væggen eller som hele vægflader. De vil tilføre trapperummet et rumligt designelement, enten i neutrale afdæmpede farver eller som felter i klare farver. I kan supplere med nedhængte mobiler eller lamper i filt.

Hilsen Lotte Raabo Larsen

Brug af lyddæmpende vægelementer i trapearealet mindsker støjen fra 1. salen.

ALT OM...

NETOP NU

INSPIRATION

RÅDGIVNING

Boligejernes komplette hjemmeside

Bolius.dk er boligejernes komplette hjemmeside. De elsker den, fordi det er her, de finder svar på stort set alle spørgsmål om hus og have. Gratis.

Hver måned klikker mere end 100.000 brugere sig ind på **Bolius.dk**. Det er boligejere, som ønsker svar på et eller andet spørgsmål om boligen, og der er stor sandsynlighed for, at de finder et tilfredsstillende svar. Hjemmesiden er et gedigent opslagsværk med faktuel viden, inspiration og relevante nyheder. Det er ekspertviden, skrevet for lægfolk. Samtidig indeholder siden debatforum, konkurrencer, billedserier og meget mere.

"På bolius.dk skal brugerne kunne finde svar på alt fra små dagligdags spørgsmål og husråd til grundige vejledninger, når du skal bygge om/nyt, købe eller sælge bolig", siger Jan Bo Felland, Videncenterchef i Bolius Boligejernes Videncenter, som står bag **bolius.dk**.

Bolius.dk blev for nylig relanceret med nyt design, nye funktioner, "Alt om-sider" med 37 overordnede emner, 'intelligent' søgemaskine og meget mere. Ambitionen er at gøre **Bolius.dk** til den mest relevante og værdifulde hjemmeside for boligejere i Danmark.

"Vi vil både være det opslagsværk, du altid kan finde svar i, og det medie, som holder fingeren på pulsen og dagligt udsender aktuelle og væsentlige informationer målrettet til ejere af enfamiliehuse, ejer-/andelslejligheder og sommerhuse", siger Jan Bo Felland.

Som noget nyt har **bolius.dk** netop åbnet onlinebrevkassen 'Spørg eksperten', hvor fagfolk svarer på læsernes/brugernes spørgsmål inden for to arbejdsdage. Panelet består af arkitekt, ingeniør, håndværkere, bygningskonstruktør, havearkitekt, økonom, jurist, energirådgiver osv.

Indhold og brug af **Bolius.dk** er gratis for boligejerne, fordi Realdania støtter Bolius' videncenter økonomisk. Det er samtidig med til at sikre den redaktionelle uafhængighed og kvalitet i indholdet.

Fremover vil **Bolius.dk** løbende blive udvidet med nye funktioner og services for boligejerne.

"Idéerne står i kø, og vi glæder os til at vejlede og inspirere boligejerne på mange nye måder fremover", udtaler Jan Felland.

XTRA

SØG

Fakta, tips, gode råd, nyheder

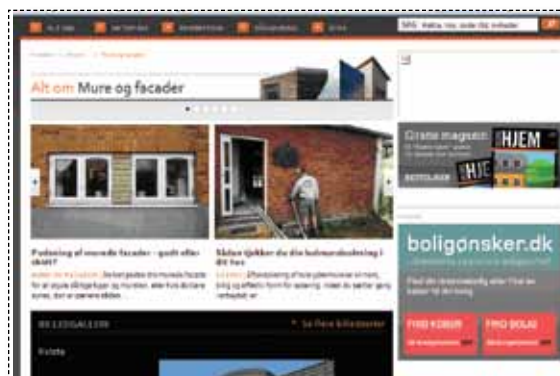
'Spørg eksperterne'. Et ekspertpanel sidder klar til at svare på brugernes spørgsmål i løbet af to hverdage. Brugerne kan spørge om alt, der vedrører hus og have. Og det er gratis.

Søgemaskinen foreslår resultater med det samme brugeren skriver i søgefeltet.

Alt om-sider på 37 forskellige emner, som f.eks. badeværelse, Gør det selv, forsikring, boligøkonomi, isolering osv.

Vælger du f.eks. 'Mure og facader' under 'Alt om' får du al tænkelig information i form af faktaartikler, nyheder, inspiration, mest populære artikler osv.

Hent inspiration i et hav af billedserier, boligreportager, boligindretning osv. Se, hvordan andre boligejere har indrettet sig, bygget om/til osv.

Hver måned sin konkurrence. I august måned er temaet 'Oaser i haven', og tilmelder du selv en ide, kan du vinde op til 30.000 kr., eller du kan stemme på et af de andres forslag og vinde 10.000 kr.

I hvert nummer af BEDRE HJEM

GRØN BOLIG

Spar penge – hjælp miljøet – udled mindre CO₂

Hver person bruger i gennemsnit 1.500 kWh om året; kan du få det ned på 1.000 kWh, sparer du ca. 1.000 kr. om året.

Giv el-regningen én på

MÅLEREN

Det kan godt betale sig at have et godt øje til sin elmåler. Hver gang du bruger ét kWh strøm, koster det i omegnen af to kroner, og samtidig udleder du i gennemsnit et halvt kilo CO₂.

Af: Rie Jerichow

Din familie kan relativt enkelt spare over tusinde kroner på elregningen og samtidig flere hundrede kilo CO₂. Det kan bare være et spørgsmål om at fylde vaskemaskinen helt, når I vasker, gå over til el-sparepærer og slukke helt for diverse apparater, som ellers ville stå og bruge strøm på en standby-funktion til ingen verdens nytte. Og vupti er der penge tilbage fra jeres elselskab, når året er omme.

“Mellem 10 og 15 procent af elregningen bruges på at holde diverse el-produkter på vågeblus, så alene på den post kan der spares et par hundrede kroner pr. person i husstanden”, fortæller Birgitte Brange, kundeforfatter i Center for Energibesparelser – tidligere Elsparefonden.

Man regner med, at hver person i et parcelhus i gennem-

snit bruger omkring 1.500 kWh pr. år – eller hvad der med et slag på tasken svarer til ca. 3.000 kr. Men det er slet ikke urealistisk at komme helt ned på et årsforbrug på 1.000 kWh pr. person – og så bliver besparelsen til at tage og føle på både i pengepungen og på CO₂ regnskabet.

“Det kan godt lade sig gøre uden at lægge livet helt om, men det kræver nok nogle investeringer – for eksempel til et nyt køleskab, en ny cirkulationspumpe eller en ny computer. Hvis man har et gammelt køleskab, som man udskifter med et nyt, energirigtigt A+/A++-køleskab kan man alene på den post spare 400 kr. om året”, fortæller hun.

Beregn din mulige el-besparelse på ét minut på elsparefonden.dk. Søg på ”Prøv hurtigberegneren”

Lidt om CO2

Når fossile brændstoffer som gas og olie forbrændes, dannes og udledes drivhusgassen CO2 i atmosfæren. Og netop CO2 anses for at være den vigtigste årsag til den menneskeskabte drivhuseffekt og dermed den globale opvarmning. Ifølge Energistyrelsen udleder hver dansker i gennemsnit ca. 9.400 kg CO2 pr. år.

Hvis du udskifter en glødepære, der i gennemsnit er tændt tre timer om dagen, med en A-pære, giver det dig en årlig besparelse på ca. 70 kr. på elregningen. Det svarer til ca. 500 kr. over hele pærens levetid.

Kilde: Center for Energibesparelser

Teenageren sluger strøm

Et teenagerværelse med tv, computer og spillekonsoller, der kører i døgndrift, kan være dyrt. I de fleste familier er det nok urealistisk at skære ned på antallet af apparater, men man kan komme langt ved at sørge for, at de kun bruger strøm, når de faktisk bliver brugt.

- Sluk tv, dvd og stereoanlæg på kontakten frem for at lade det stå på standby.
- Tag mobilopladeren ud af stikket, når du er færdig med at bruge den. Den bruger også strøm, når den ikke oplader.
- Skift computerskærmen ud med en fladskærm, eller endnu bedre: Skift den stationære pc og den tykke skærm ud med en bærbar og spar op til 90 pct. af elforbruget.
- Sæt en elspareskinne på computerudstyret. Den slukker automatisk alt tilsluttet udstyr – f.eks. printer og modem – når du slukker computeren. Spar ca. 150 kr. på standby-forbrug på computerudstyret.
- Spillekonsoller kan have et højt elforbrug. For eksempel koster en Nintendo Wii, der er i brug 10 timer om ugen, kun 18 kr. pr. år, mens en Xbox 360 koster 170 kr. Læs mere om spillekonsollers elforbrug på elsparefonden.dk – søg på spillekonsoller.

10 SPARERÅD

fra Forbrugerstyrelsen og Center for Energibesparelser:

- 1 Vælg bærbare computere og computerfladskærme.
- 2 Skift til A-pærer.
- 3 Brug kun halogen til spotbelysning og sluk på kontakten til transformeren.
- 4 Køb A-mærkede hårde hvidevarer, A+ og A++ for køleskabe og frysere.
- 5 Køb elspareskiner til din computer og dit tv.
- 6 Brug apparater med et standby-forbrug på under 1 W eller sluk på kontakten.
- 7 Vælg en A-mærket cirkulationspumpe til centralvarmeanlægget.
- 8 Brug dagslysstyring og bevægelsesmeldere til lamper.
- 9 Fyld maskinen helt og vask tøj ved 30 i stedet for 40 grader, når det er muligt.
- 10 Hæng tøj til tørre i stedet for at bruge tørretumbler.

TEMA

KØKKEN & BAD

20 SIDER
INSPIRATION

Bag glasvæggen i gangen gemmer sig et helt nyt arkitekteregnet badeværelse. Den matterede væg sikrer, at man får lys i gangen, mens man samtidig kan være privat på badeværelset.

De oprindelige ruder har fået mat folie på, så privatlivet bevares. Øverst i hvert vindue er der skåret en cirkel, så man kan kigge ud, mens man børster tænder.

Nyt bad

i det gamle gæsteværelse

I stedet for at renovere det gamle badeværelse valgte Susanne og Morten Østergaard Andersen at bygge et helt nyt i et andet værelse. Samtidig blev der kælet for detaljerne med en glasvæg mod gangen.

Toilettet er indrammet af en specialbygget reol og lysbaldakin, der er fremstillet af oliebehandlet MDF. Alt lys er fra Flos, mens toilettet er et Duravit Starck 3-hængetoilet designet af Phillippe Starck.

Af: Steen Breiner Foto: Carsten Ingemann

Da Morten Østergaard Andersen overtog sit barndomshjem i Vejle, vidste han godt, at det stod overfor en større renovering. Særligt badeværelset trængte til en omgang, for det var sidst blevet renoveret i 70'erne, og de brune fliser og den cremefarvede sanitet havde set bedre dage.

Susanne og Morten overvejede at ombygge badeværelset, men valgte i stedet en mere radikal løsning. Nemlig at flytte badeværelset til et gæsteværelse med en stor nordvendt kvist, så de kunne undgå skråvægge.

"Vi gjorde det dels af tekniske årsager og af praktiske. Alle installationer med faldstammer og vandrør skulle alligevel skiftes ud, og der ligger et gæste-wc lige under det nye badeværelse. Derudover kunne vi benytte det gamle bad, mens det nye blev lavet", forklarer Morten Østergaard Andersen, der er arkitekt og selv stod for at tegne det nye bad. Undervejs har han også selv stået for en del af ombygningen.

Stålbordpladen er nem at rengøre og er sammen med vasken specialfremstillet efter mål. Armaturet er KWC Disko.

Selvom badeværelset kun er på seks kvadratmeter, er der blevet plads til et godt badekar med brus. Fliserne på 30x30 cm og mosaikken på 2,5x10 cm er fra Apavisa, mens armaturet er KWC Disko.

➤ En helt særlig detalje ved badeværelset er den matte glasvæg ud mod gangen. Væggen var det bærende træk i at forvandle det, der før bare var en gang med et badeværelse for enden. Nu er det i stedet blevet en spændende gang, hvor lyset ændrer sig i løbet af dagen, og om aftenen, når der tændes lys i badeværelset, bliver hele væggen oplyst.

Det matte glas går igen i vinduerne ud mod det fri, bortset fra den øverste rude, hvor der er en cirkel, næsten som et koøje, i klart glas.

Vinduerne er det oprindelige vindue, der er påklæbet mat folie. Det skåner naboen for bare kroppe, når badet skal benyttes. Bagefter er der skåret cirkler i de øverste felter.

At forvandle et helt almindeligt gæsteværelse til et badeværelse med kar, brus og toilet er ikke nogen helt nem opgave. De seks kvadratmeter er gennemgående udført i stål, glas, træ og fliser, men først skulle et let gulv forstærkes med et træbjælkelag. Derefter satte de Litexplader på vægge og gulve med efterfølgende vådrumssikring og til sidst fliser. Men så var det også, som parret ville have det.

Helt billigt blev badeværelset ikke, selvom Morten stod for en del af arbejdet. For der blev ikke gået på kompromis med materialerne, og såvel bordplade som vask blev lavet i specialmål i stål.

"Vi har nok brugt omkring 260.000 kroner i materialer og håndværkere. Men vi har fået et helt fantastisk badeværelse, gangen er blevet en lille arkitektonisk perle, og det gamle badeværelse er blevet et skønt gæsteværelse. Så det har bestemt været det hele værd", siger Susanne og Morten Østergaard Andersen

Samtidig med det nye badeværelse blev gæste-wc'et i stueetagen renoveret. Her blev der plads til endnu en unik detalje, nemlig en niche fra gulv til loft med plads til toiletruller.

Er der penge i huset til **nyt bad?** Beregn, din friværdi på rd.dk/frivaerdi

I øjeblikket får man let det indtryk, at alle boligejere har mistet deres friværdi. Men det er ikke hele sandheden. Faktisk er den gennemsnitlige friværdi i danske boliger stadigvæk 850.000 kr. Men hvad med din? Med vores nye boligværdiberegner kan du nemt kan finde ud af, hvor meget friværdi du har – det

tager ikke mange minutter og du får svaret med det samme. Så ved du, om der er penge til at bygge nyt badeværelse.

Prøv nu på www.rd.dk/beregner eller tal med Realkredit-Linjen på **70 15 15 16**.

REALKREDIT
Danmark

Totalrenoveret 70'er bad

Med få midler lykkedes det at forvandle det utidssvarende badeværelse til et lyst og lækkert wellness-rum anno 2010.

Det store spejl og det glatte, hvide gipsloft har fået rummet til at virke større og lysere. Badekarret er omdannet til sofahjørne. Her kan man sidde og lufttørre efter badet.

Af: Pernille Hjorth Foto: Mads Armgaard

Badeværelser er ikke det mest oplagte sted at lave billige og hurtige genvejsrenoveringer. Dels er der strenge lovmæssige krav til konstruktionernes udførelse og vandtæthed. Dels kræver en stor del af arbejdet autoriserede håndværkere. Derfor er vådrum ofte et spørgsmål om enten-eller. Enten lever man med uhyrlighederne, eller også starter man helt forfra.

Men når man overtager et 1970'er parcelhus med et originalt badeværelse og ikke lige har et par hundrede tusinde til en totalrenovering, er en billig make-over et fristende alternativ.

For parret i dette hus var det et spørgsmål om prioritering. De havde valgt at lægge energien og pengene i en større renovering af køkkenet og vidste ikke, hvad de skulle stille op med deres autentiske 70'er badeværelse. Derfor bad de indretningsarkitekt Lene Halse fra Living Supply om at komme med nogle gode og billige ideer. Lene Halse var allerede i fuld gang med at tegne det nye køkken til huset og havde ikke svært ved at se mulighederne.

"Fliserne er jo ikke direkte grimme. Det varme, brunlige farvespil minder lidt om den italienske natursten travertin, som mange vælger helt frivilligt til deres badeværelser i

unexpected
innovation

Seats for your senses

unexpected
silence

Expect the unexpected

Soft close – Unexpected luxury

Med soft close daler toiletsædet stille mod kummen. Når du først har haft et sæde med soft close, så kan du ikke drømme om at eje andet. Det er slut med børn, som smækker sædet ned. Det kan sågar få mænd til at lukke sædet efter brug. Helt frivilligt. Soft close er en lille detalje med stor effekt.

AutoClose® - Unexpected intelligence

Er du til ekstra luksus, så er AutoClose® lige noget for dig. AutoClose® er en smart funktion, der ikke bare lukker sædet automatisk efter brug. Det lukker også debatten om, hvorvidt sædet skal være oppe eller nede – og bringer harmonien tilbage i badeværelset.

unexpected
toughness

unexpected
variety

unexpected
responsibility

Økonomi

Dobbeltvask i Corian, CD Plast & Akryl,	16.000 kr.
Badeværelsesmøbel med skuffer, Svane	10.000 kr.
Armaturer, Axor fra Hansgrohe, 2 stk.	3.500 kr.
Spejl med varmetråde, mærke.	5.000 kr.
Spejlbelysning, Lumini Petit, Lamper 4U.	2.400 kr.

Håndklædetørrer.	3.500 kr.
Toilet.	3.750 kr.
Bidet.	3.750 kr.
Plade til badekar.	3.750 kr.
Puder og hynder, Ikea.	900 kr.
Diverse tilbehør fra Bad & Stil.	3.000 kr.

I alt 55.550 kr.

FØR

Det oprindelige skabsarrangement med jalousilåger og indbygget belysning har sikkert været smart, da huset blev bygget i 70'erne.

dag. Men i kombination med det mørke listeloft og det tunge skabsarrangement virker fliserne mere umoderne, end de er", forklarer Lene Halse.

Hun foreslog derfor at udskifte sanitet og møbler med noget hvidt og enkelt.

"Når fliserne er så dominerende og sidder overalt fra gulv til loft, skal man forsøge at skabe visuel ro i rummet. Det gør man bedst med rolige hvide flader. Det har også givet mere lys og rumlighed at fjerne listeloftet og erstatte de mørke overskabe med et kæmpe spejl", forklarer Lene Halse.

Det nougatfarvede badekar ville parret helst have været foruden. Men da det er et indmurskar, er det svært at fjerne uden en masse dyre efterreparationer. Parret havde heller ikke ekstra fliser til det hul, der ville blive. Derfor blev karret omdannet til sofahjørne med puder og plads til selvforkælelse.

"Det er et rart sted at sidde efter badet. Lyset er dejligt og sofaen kan jo også bruges som fralægningsplads til sæbe og håndklæder. Jeg tror, sofahjørnet vil blive brugt meget mere end det oprindelige badekar", siger Lene Halse.

De gamle brunmelerede fliser ser mindre umoderne ud, efter de er kommet i selskab med et enkelt og kridhvidt vaskemøbel. Bordpladen er af Corian, som er et robust materiale, der egner sig godt til badeværelser.

Forvandlingstips

Det er dyrt at bygge badet om. Hvis du vil lave en hurtig og billig forvandling, skal du begrænse projektet til noget du selv kan lave. Her er et par ideer:

MAL FLISERNE

Moden skifter hurtigt – også når det gælder fliser. Hvis du er blevet træt af de gamle, kan du male dem. Resultatet kan blive flot, og med et grundigt forarbejde og de rigtige materialer kan det faktisk også blive holdbart. Sjuk ikke med klargøringen af overfladen. Jo mere du sliber og renser overfladen, desto bedre hæfter malingen.

NY BELYSNING

En spændende lysætning kan ændre et rum dramatisk og give indtryk af et helt nyt badeværelse. Lyset kan eventuelt indbygges som spots i et forsænket loft. Montér gerne en lysdæmper, så lyset kan varieres.

EMALJÉR KARRET

Et ældre badekar kan friskes op med ny emalje. Det koster cirka 5.-6.000 kr. at få et professionelt firma til at foretage emaljeringen. Det foregår på stedet, og karret kan tages i brug efter et par dage. Er det et indmurskar, sparer du samtidig håndværkerudgifterne til nedtagning og opmuring af et nyt kar.

VASK MED REN SAMVITTIGHED

MILJØVENLIG ECO VASKEMASKINE SPARER BÅDE ENERGI, PENGE OG TID

ASKO Vølunds nye miljøvenlige vaskemaskine W6863w ECO kan tilsluttes både koldt og varmt vand, så maskinen bruger meget mindre tid og el på at varme vandet op. Ved en 60 graders vask bruger maskinen således hele 66% mindre el end en normal A mærket vaskemaskine. Samtidigt bliver vasketiden op til 24 minutter kortere.

Ifølge Elsparefonden falder energitudgiften med ca. 45%* ved brug af en vaskemaskine, der også kan tilsluttes varmt vand. Tænk på fremtiden og vælg den nye ECO vaskemaskine. Det er godt for både miljøet og for dig, som får en mindre elregning og hurtigere vasketider de næste mange år.

*Baseret på brug af fjernvarme og efter varmtvandsudgift. Læs mere om dine besparelsesmuligheder på www.asko.dk

Vaskemaskine W6863w ECO - hvid, A+ i energi, A i vaskeresultat og A i centrifugering med op til 1600 o/min. Solid industrikonstruktion med 4 solide støddæmpere og kulfri induktionsmotor, der sikrer en mere støjsvag og skånsom vask samt centrifugering. Brugervenlig betjening med 12 programmer; inkl. autoprogram og unikt tidsprogram. For yderligere information om produkter og nærmeste forhandler, besøg www.asko.dk eller ring 43 59 99 22.

A - 66%

ASKO Vølund
BYGGET TIL AT LEVE LÆNGERE

Bademåtte med påfuglmotiv, dia. 73 cm.,
169 kr., **Rice**

Toiletskilt 'lyst sølv', ovalt, med prikker, 39 kr., **Lisbeth Dahl**

15 pift til badeværelset

Håndklædevarmer 'T39' er et modulsystem, der kan monteres efter eget behov for afstand og antal stænger, 12.750 kr., **Vola**

Det er ikke kun praktisk og funktionelt design, der er i højsædet, når vi kigger på efterårets nyheder. Det er også lækkert og gennemtænkt design, der kan sætte præg på dit baderum. Af: Pernille Riis Foto: Leverandører

Badevægt med kirsebærprint, H5 x B26 x D25 cm., 139 kr., **Rice**

Toiletbørste, sølvbelagt, m. prikkant, H40 cm., 149 kr., **Lisbeth Dahl**

Duftlys baseret på naturlige æteriske olier, brændetid ca. 40 timer, 249 kr., **Karmameju**

Skammel i støvgråt træ, H45 x B48 x D27 cm., 795 kr., **BoConcept**

Krog til håndklæder, 'Hook' i forkromet messing, Dia 7 cm, 79 kr., **Ilva**

Brusehovede 'Grohe Rainshower Rainbow' fås i mange flotte farver, 699 kr., **Grohe**

Bruseforhæng, turkist i to lag, 100 % polyester, 180 x 200 cm., 349 kr., **Karmameju**

Vatkrukke med låg, udført i keramik og messing, H14 x B7 x D7 cm., 79 kr., **Ilva**

Æske i akryl med fire rum til toiletsager, H12 x B 20 x D20 cm., 390 kr., **House Doctor**

Fritstående bruser, 'FS3' med termostat, leveres i højglanspoleret krom, børstet krom og børstet rustfrit stål, 28.200 kr., **Vola**

Håndklæder, 'Anabel' i 100% bomuld og forskellige størrelser og farver, fra 80-180 kr., **House Doctor**

Læserservice:

Lisbeth Dahl, tlf. 4696 1100, lisbethdahl.dk

House Doctor, tlf. 9725 2714, housedoctor.dk

Ilva, tlf. 7010 4020, ilva.dk

Rice, tlf. 6311 3535, rice.dk

Normann Copenhagen, tlf. 3555 4459, normann-copenhagen.com

Vola, tlf. 7023 5500, vola.dk

BoConcept, tlf. 7013 1366, boconcept.dk

Karmameju, tlf. 3887 5513, karmameju.com

Grohe, tlf. 4465 6800, grohe.dk

Opbevaringskurve, 'Åsunden' designet af Johanna Jelinek i søgræs, 229 kr., for tre stk., **Ikea**

Alle gode gange tre

Helle Holstein er næsten professionel køkkenflytter. Hun har flyttet sit køkken tre gange, og nu har familien det rum, de hele tiden har ønsket sig med masser af lys og plads til mange skiftende behov.

Helle Holsteins køkken i Gentofte er stort, lyst og rummeligt. Selv på en regnfuld sommerdag, som den dag vi besøgte hende, vælder lyset ind af de mange vinduer. Børnene spiller computerspil ved køkkenøen, og rummet emmer af liv og god stemning.

Da Helle Holstein og hendes mand Lars i 1997 købte huset, fik Helle Holstein ikke engang den tanke, at man kunne placere køkkenet et andet sted end der, hvor det allerede lå. Det oprindelige køkken var lille og mørkt, og Helle og hendes mand gjorde intet ved selve rummet, men moderniserede det med elementer af kirsebærtræ og laminatbordplader, som var på mode dengang.

"Det var før samtalekøkkenets tid, og hvis vi kunne få plads til et lille bord og et par høje stole, var det stort, og sådan set var det fint", husker Helle Holstein.

Men efterhånden som børnene kom til, begyndte Helle at drømme om et større køkken med køkkenø, lyse træbordplader og messingarmaturer. Overvejelserne gik i gang, og Helle begyndte at undersøge, hvad der kunne lade sig gøre i forhold til huset. Hun tegnede skitser, studerede husets bærende vægge, vinduer og døre. Men det tog ikke lang tid, før familien besluttede sig for at slå spisestuen og det gamle herreværelse sammen og skabe et stort køkken i fransk landstil.

"Det var første gang, det gik op for mig, at køkkenet jo ikke nødvendigvis skulle ligge der, hvor nogle mennesker i sin tid havde fundet det mest praktisk at placere," siger Helle Holstein.

Et mørkt hjørne

Men heller ikke på det tidspunkt overvejede Helle Holstein at placere køkkenet i den oprindelige stue, hvor det ligger nu. Stuen indeholdt jo alt det, der var selve grunden til, at de i sin tid havde købt huset: den store pejs, de høje paneler, de sprossede døre mod haven.

Lyset og det store rum var det helt afgørende, da Helle Holstein og hendes familie valgte at flytte køkkenet ind i husets oprindelige stue. Efter at have haft køkkener i tre forskellige rum i den gamle villa, ligger det nu lige der, hvor det skal, og efter Helle Holsteins mening bør ethvert køkken ligge mod syd.

”Vores nye køkken var stort og lækkert og levede på mange måder op til de forestillinger, jeg havde om mig selv og min familie på det tidspunkt. Vi skulle tilbringe tid sammen, bage, lave maden fra bunden, og det var i det hele taget meget romantisk. Der var træbordplader, messinghaner og franske lysestager”, siger hun.

Men hvad Helle Holstein ikke havde taget højde for var, at det nye køkken lå i husets mørkeste hjørne – mod nord.

”Der var altid mørkt, og det var efterhånden deprimerende at stå op hver morgen og sidde i sådan et mørkt rum, hvor vi selv nogle gange om sommeren måtte have lyset tændt”, husker Helle Holstein.

For det andet oplevede Helle Holstein, at placeringen ud mod gaden heller ikke var optimal.

”Jeg følte mig altid i en eller anden grad udstillet”, fortæller Helle Holstein.

Efter børnene kom til, manglede familien efterhånden – ud over et lyst køkken – også et ekstra rum, og de indledte derfor jagten på et nyt hus.

”Men vi var så glade for huset og for vejen, og derfor begyndte vi at undersøge andre muligheder. Vi havde på forhånd en forestilling om, at vi ikke kunne bygge til på grund af, at bebyggelsesprocenten var nået, men vi kontaktede alligevel en arkitekt og bad ham se på sagen. Med hans hjælp fik vi pludselig det hele til at gå op i en højere enhed”, fortæller Helle Holstein.

Fordele ved at flytte køkkenet

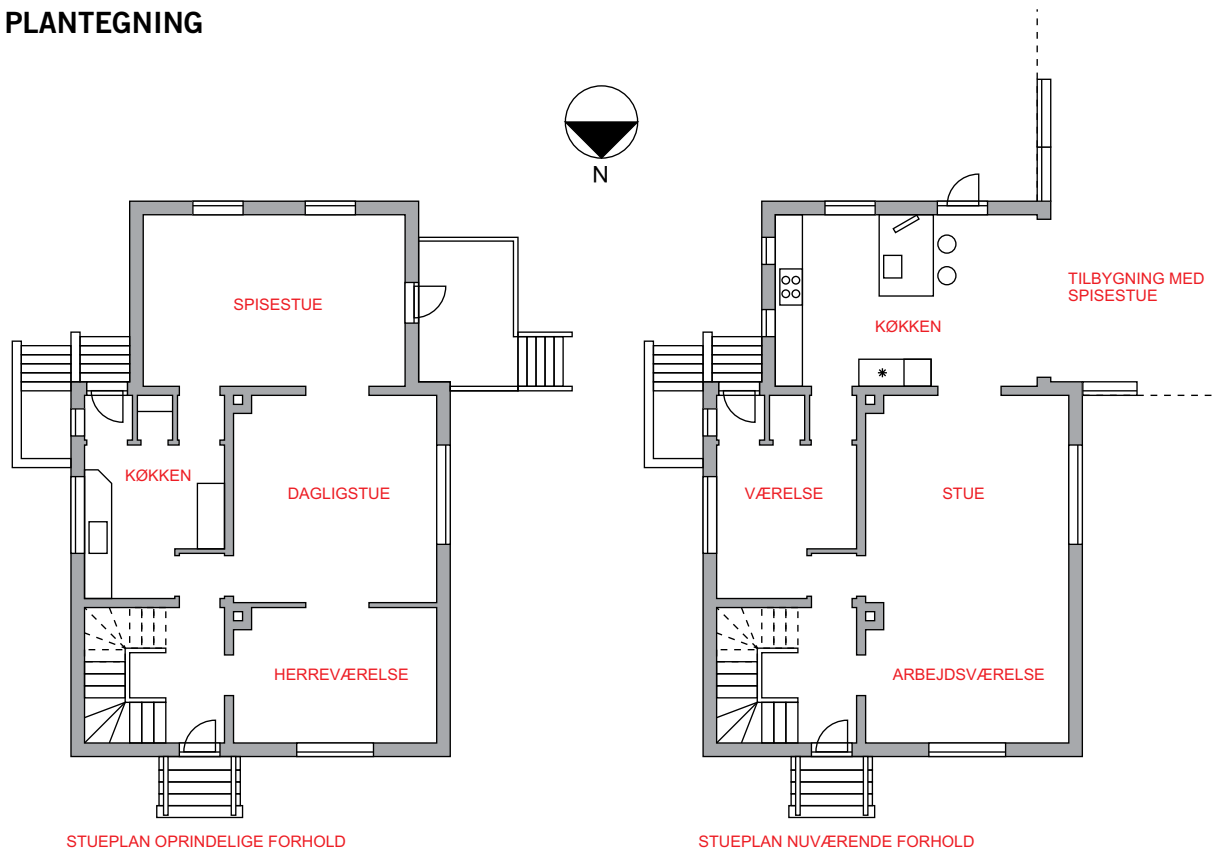
Du får køkkenet præcis det sted, du ønsker.

Du har det gamle køkken, imens du bygger nyt.

For at få rummet til at hænge så godt sammen som muligt med resten af huset valgte Helle Holstein at bevare parketgulvet, der går igen i resten af huset. Løsningen er endnu et led i at gøre køkkenet så hyggeligt som muligt.

PLANTEGNING

STUEPLAN OPRINDELIGE FORHOLD

STUEPLAN NUVÆRENDE FORHOLD

”Behovet for et ekstra rum tvang os til at se på huset helt uden fordomme i forhold til, hvad der lå hvor. Og så kom løsningen. Køkkenet skulle selvfølgelig ligge i den oprindelige stue, der vender mod syd, og hvor vi kunne få tilladelse til at tilføje en mindre tilbygning, der kunne gøre det ud for den nye spisestue. Dermed fik vi det rum gjort fri, hvor det tidligere køkken havde ligget, og fik en rigtig stor stue, hvor der også var plads til at have kontor”, siger Helle Holstein.

Værd at overveje

Og dermed var beslutningen taget og arbejdet kunne gå i gang.

I første omgang med at få tingene til at gå op, finde ud af hvor de nye vinduer skulle sidde, dørene ud til terrassen og adgangen til de øvrige rum.

Da familien ikke selv er så praktisk anlagt, var det afgørende for dem at finde en, der kunne tage ansvaret, stå for koordinationen og holde de ugentlige byggemøder:

”Vi har haft professionelle med hele vejen på alle planer og har også haft håndværkere til alt. Vi kan ikke gøre det selv og synes, at når det skal gøres, så skal det gøres professionelt. Det koster selvfølgelig noget ekstra, men det, synes vi, har været det værd”, siger Helle Holstein.

Det nye køkken har familien haft i snart tre år, og de elsker det.

”Det vigtigste er, at her er så lyst. Det er jo et rum, vi opholder os rigtig meget i, og da det ligger mod syd, er der masser af lys hele dagen”, fortæller Helle Holstein.

Økonomi

Det er ikke muligt at genskabe et nøjagtigt regnestykke for Helle Holsteins køkkenflytning, bl.a. fordi familien i samme omgang fik lavet en tilbygning og renoveret kælderen. Men regnestykket for selve køkkenet ser cirka således ud:

Elementer	90.000
Montering af køkken	18.000
Lamper	12.500
Elektrikerarbejde	12.500
Flytning af afløb og vand	35.000
Hvidevarer	35.000
Armaturer	12.500
Fladskærm	15.000
Arkitekt og byggeleder	42.000

Pris i alt, cirka: 237.500 kr.

Selvfølgelig var det en kæmpe beslutning, ikke mindst økonomisk at flytte køkkenet endnu engang.

"Men i forhold til de øvrige udgifter var det med at få lagt vand og afløb om altså ikke så stor en post, og hvis man kan få det rum, som gør, at det hele hænger meget bedre sammen, så synes jeg virkelig, at det er værdt at overveje", siger hun og fortsætter:

"Medmindre man flytter ind i et helt nyt hus, er det jo folk, der har levet i en anden tid og med et andet behov, der har bestemt, hvor køkkenet skulle ligge. I dag er køkkenet jo centrum i de fleste familiers hjem. Så skal det sørme også prioriteres", siger Helle Holstein.

Hun opfordrer i det hele taget til, at man ser på sit hus med helt fordomsfrie øjne.

"Hvis man pludselig ikke lader sig begrænse af, hvor der er et stik eller et afløb, så bliver man mere kreativ og får en klarere idé om, hvad der vil være godt", siger hun. Og det med lyset er bare så vigtigt.

"Jeg mener, at ethvert køkken bør ligge mod syd – det er det rum, man opholder sig mest i på alle tider af dagen. Det er bedre, at stuen er mørk, den kryber man sammen i om aftenene, når det alligevel er mørkt", siger hun.

Yt med slidt og hvidt

Siden hun fik sit første og andet køkken, er børnene blevet større og en af de nye ting i det nuværende køkken er f.eks. en stor fladskærm, der både har adgang til internet og til fjernsyn.

"Hvis du fortsat gerne vil være sammen med de større børn, er der efter min mening ingen vej udenom en computer i køkkenet. På den måde er man sammen og har føling med hinanden, selvom en laver mad, og en anden spiller computerspil", siger Helle Holstein.

Ved at beholde de gamle parketgulve, der også ligger i det øvrige hus, har Helle Holstein ønsket at bibringe rummet en lidt mere dagligstue-agtig stil. Og så giver hun i øvrigt det råd at kigge efter andet end blot køkkenting, når man skal indrette sit nye køkken.

"Vores lamper er f.eks. ikke decidede køkkenlamper, jeg synes bare, de var flotte. På den måde bliver køkkenet et rum, der indgår mere på lige fod med de øvrige rum og ikke et rum, der har en speciel stil", slutter Helle Holstein.

Efterhånden som børnene bliver større, er det efter Helle Holsteins mening helt afgørende at have computer og tv i køkkenet, hvis man fortsat vil være sammen med sine børn. På den store hvide mac-skærm kan alle familiemedlemmer tjekke deres email, spille computerspil og se tv.

Husk nu!

Tænk frit – hvis køkkenet flyttes til et nyt rum er der stort set ingen begrænsninger – udnyt det.

Tænk langsigtet! I bliver f.eks. ikke ved med at have små børn.

Tænk over, hvordan du gerne vil bruge køkkenet:

- Skal det være stort og åbent og have mange funktioner?
- Skal det vende mod haven eller vejen?
- Hvordan er lyset? Lys eller skygge?

- Hvordan kan flytningen af køkkenet gå op med de øvrige rum

Brug rådgivere – de kan stille de rigtige spørgsmål og skære igennem, hvis mand og kone ikke er enige.

Det bliver selvfølgelig ofte dyrere at flytte køkkenet til et nyt rum, men så meget ekstra behøver det ikke blive. Måske kan man så spare på de dyre elementer og hvidevarer og altid få dem, når der er råd.

Få installeret alt, hvad du kan af stikkontakter, telefonstik, computerstik etc. Selvom man ikke tror, man nogensinde skal have f.eks. computer i køkkenet.

Flyt evt. de gamle køkkenelementer og hvidevarer med til det nye køkken – eller sælg dem.

VIND EN GRØN VASKEMASKINE

Deltag i konkurrencen om en ASKO Vølund

ASKO Vølund står bag vaskemaskinen W6863w Eco, der vasker lynhurtigt og kan tilsluttes det varme vand. Dermed sparer maskinen både tid og energi. Maskinen koster 9.995 kr., men nu giver BEDRE HJEM dig chancen for at vinde en.

Vasketøjsbunker er ikke ligefrem en hobby for de fleste. Men med W6863w Eco fra ASKO Vølund kan det blive noget sjovere at sætte tøj over. For ikke alene er maskinen 24 minutter hurtigere på et programforløb, den bruger også i gennemsnit 50 procent mindre energi. I gennemsnit sparer en almindelig familie knap 500 kroner om året.

Maskinen er født med en ekstra indløbsventil, som betyder, at den kan sluttes til det varme vand i bryggerset eller i badeværelset. Varmvandstilførslen indebærer, at maskinen ikke selv skal bruge energi og tid på at varme vandet op til den rigtige temperatur. Maskinen har hentet sin teknologi fra det professionelle marked, hvor der længe er blevet udviklet nye metoder for at opnå tids- og energibesparelser – og nu er den teknologi ført videre til den almindelige forbruger. Maskinen kan rumme 7 kg vasketøj.

W6863w Eco har i alt 13 programmer, som løser de daglige vaskeudfordringer. Dertil kommer otte tilvalgsprogrammer som f.eks. allergivenligt superskyl, regulerbar centrifugeringshastighed, anti-krøl og timer-indstillet start/slut.

Sådan vinder du vaskemaskinen

Hvis du vil deltage i konkurrencen, skal du gå ind på bedrehjem.dk/vind og svare på spørgsmålet:

HVOR MANGE KILO VASKETØJ KAN W6863W ECO RUMME:

- A. 5 KILO
- B. 7 KILO
- C. 9 KILO

Konkurrencen løber til og med mandag den 6. september 2010, hvorefter der trækkes lod. Vinderen får direkte besked og offentliggøres i næste udgave af BEDRE HJEM.

ASKO VØLUND

Landmand Karl-Erik gik i 1950 i gang med at bygge en vaskemaskine til sin mor. Resultatet var så overbevisende, at han byggede en fabrik ved fødegården og satte produktionen i gang. I dag ligger ASKO's internationale hovedkontor og fabrikken der stadig, men virksomheden er vokset til en international leverandør af alt i hårde hvidevarer.

Køkkenets sløjdebænk

Den skal tåle vand, varme og dagligt brug. Den skal holde i mange år, den skal se godt ud, og den skal ældes med ynde. **Køkkenbordpladen er et vigtigt element i det moderne køkken.** At vælge en ny er svært, fordi der findes så mange materialer med forskellige egenskaber, og ikke alle modeller er lige velegnede. **BEDRE HJEM hjælper dig på vej.**

Hvilken bordplade skal man vælge? Det er selvfølgelig en smagssag. Men vigtigt for valget er også familiens behov og adfærd i køkkenet. Find ud af om bordpladen kan tåle alle funktioner og påvirkninger, I udsætter den for. Smider I f.eks. indkøbsvarerne op på køkkenbordet? Kommer der vand og jordrester fra rensning af grøntsager og frugt? Lægger I

køkkenknive direkte på bordpladen? Sætter I varme gryder og pander på bordet? Trækker I køkkenmaskiner frem og tilbage? Gider du slibe og oliere bordpladen jævnlige? Bruger I køkkenet meget?

Når I har svaret på disse og lignende spørgsmål, kan I begynde at kigge på materiale, kvalitet og design.

Stål

Fordele: Meget hygiejnisk, solidt og næsten uopslideligt.

Vedligehold: Rust- og kalkpletter kan ikke undgås, men fjernes let med eddike og klud, aldrig skuresvamp.

Kvalitet: Stålbladen skal være limet godt fast på en træplade og være min. 1,25 mm tyk, ellers får den let buler.

Tip: Køb en plade med en lidt højere yderkant (vulst), så vandet ikke render ned ad elementerne. Tag højde for, at stål kan give køkkenet et klinisk og industriagtigt udtryk.

Linoleum/laminat

Fordele: Laminat og linoleum er nemme at holde rene og kan holde i mange år. Men de er ikke glade for alt for meget vand og varme.

Kvalitet: Vælg højtrykslaminat, som er specielt egnet til bordplader. Vigtigst er det dog, at den underliggende plade er minimum 30 mm tyk, hvad enten det er en MDF- eller krydsfinerplade.

Tip: Afslut yderkanten på bordpladen med en stålkant eller få limet en krydsfinerliste på. Vand under laminatet eller linoleummet kan lave buler, som ikke kan fjernes igen.

Træ

Fordele: Mange farver at vælge imellem, afhængig af træsorten; træ ældes med ynde.

Vedligehold: Skal behandles og jævnlige vedligeholdes med olie, lak el.lign.

Kvalitet: Vælg en hård træsort som eg, ask, bøg, mahogni, wengé og teak.

Tip: Vasken skal underlimes eller fræses ned i bordpladen, så der ikke samler sig vand omkring kanten. Undgå at placere blandingsbatteriet i bordpladen.

OBS: Træbordplader er sammensat af stave, der går på langs ad bordpladen. På dyre modeller er alle stavene lige lange, hvilket giver en ensartet overflade. På de billige er stavene kortere og overfladen mere uensartet.

Granit/skifer

Fordele: Er velegnede som køkkenbordplader, de er hårdføre og nemme at holde rene.

Vedligehold: Tør bordpladen af dagligt, så der ikke dannes skjolder.

Kvalitet: Granit fås i mange farver/nuancer. Skifer fås i sort/grå og en grønlig farve.

Tip: Skifer er sårbar over for syreholdig mad.

Priser

Køkkenbordplader kan være dyre, og derfor er det en god ide at indhente tilbud fra flere køkkenfirmaer. Nedenstående priseksempler kan give en fornemmelse af prisniveauet. Priserne gælder for færdigbehandlede køkkenbordplader klar til opsætning, uden særlige detaljer som vask eller udskæring til kogeplader. Alle priser er per løbende meter, og bordpladen har en dybde på 62 cm og en tykkelse på 30 mm. Priserne starter fra:

Egetræ: 1.425 kr., **Stål:** 3.706 kr., **Granit:** 1.856 kr., **Corian:** 4.635 kr.
Beton, almindelig: 3.200 kr., **Terrazzo:** 3.200 kr., **Laminat:** 768 kr.

Undgå

Bordplader af: marmor, kalksten, travertin, fordi overfladen meget dårligt tåler syre; visse rengøringsmidler gør overfladen svag og grim.

Bordplader af: klinker, fliser, fordi overfladen er hård ved servicet, og fugerne gør den ujævn og meget svær at holde ren.

Priser og fotos fra celeberr.dk

Terrazzo

Fordele: En terrazzobordplade kan tåle høj varme og er nem at gøre ren.

Vedligehold: Jævnlig brug af sæbespåner hærder overfladen, og gør den modstandsdygtig over for misfarvning.

Kvalitet: Det er vigtigt at mætte overfladen godt med sæbespåner, inden du tager den i brug. Den skal jævnligt vedligeholdes.

Tip: Hvis bordpladen er blevet grim, kan en fagmand give den nyt liv med en slibning og sæbebehandling. Det er også muligt at få støbt selve vasken i terrazzo, hvilket giver et flot og samlet udtryk.

Corian

Fordele: Meget hygiejnisk, meget slidstærkt, fås i alle tænkelige farver og tykkelser, kan sammenføjes og repareres med næsten usynlige samlinger.

Vedligehold: Kan slibes, hvis den har fået for mange ridser og hakker; bliver som ny.

Kvalitet: Kompositbordplader er meget holdbare. Det er ikke massive plader, men plader med snydelister, der får dem til at se massive ud.

Tip: Selvom kompositmaterialer er meget hårde, tåler de ikke f.eks. en glohed pande direkte på bordpladen.

OBS: Corian fremstilles af akryl og aluminiumspulver; helt ugiftigt.

Beton

Fordele: Kan støbes i mange former, som kan give næsten skulpturelle løsninger.

Vedligehold: Skal jævnligt behandles med sæbe og olie.

Kvalitet: Køb en plade med fiberarmeret beton, som er stærkere og mere smidig end én med almindelig beton.

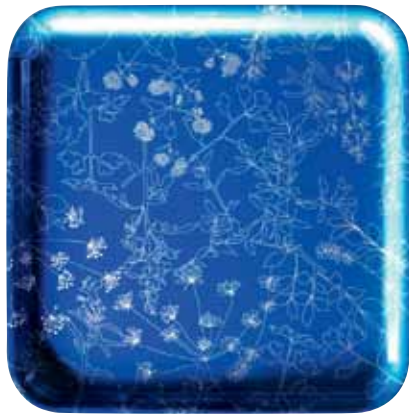
Tip: Beton er sårbar over for fedt og stærke farver og syre som rødbede- og citronsaft. Kan ikke poleres op, så ridser og skrammer er blivende.

Citruspresser, designet af Niklas Jakob i rustfrit stål og ABS plast og gummi, Dia 12,5 cm., 249 kr., **Stelton**

Opbevaringsdåser i plastik, 189 kr., for sæt med fire stk., **Rice**

Bakke, 'Bärbar', 33 x 33 cm., 39 kr., **Ikea**

15 skønne køkkenting

Nu er alle efterårsnyhederne efterhånden ved at finde plads i butikkerne landet over, og der er masser af lækre ting og sager, der kan friske op!

Af: Pernille Riis Foto: Leverandører

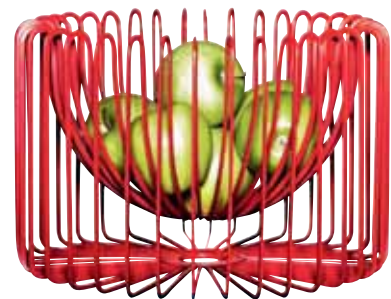

Olie/eddike sæt, 'Salad Sunrise' med to forskellige udgange, 325 kr., **Designdelicatessen**

Gaskogeplade, designet af Marc Newson. Blå plade og støbejern, knapper i sølv, 9. 645 kr. **Smeg**

Wokpande, 'Eco kitchen' øko-venlig keramisk belægning lavet af 100% naturmaterialer, dia 28 cm., 699.95 kr., **OBH Nordica**

Frugtkurv, 'Trådig' designet Ehlén Johansson, H20 x Dia 30 cm., 199 kr., **Ikea**

Skraldespand i plastik, H57,50 x B38 x D43 cm., 449 kr., **Ilva**

Køkkenur, flerfarvet i træ og metal, Dia 47, 5 cm., 549 kr., **BoConcept**

Fejebakke, designet af Ole Jensen. I plastik og børste i naturhår, 170 kr., **Normann Copenhagen**

Skærebræt, tre forskellige størrelser og farver, 299 kr., **Rice**

Salt- og peppersatz i porcelæn, designet af Ross McBride, 199 kr., **Normann Copenhagen**

Knager, seks stk. i forskellige farver, 299 kr., **Ilva**

Viskestykke, 'Watercress Tea Towel' i 100 % økologisk bomuld, 75 kr., **Ferm Living**

Køkkenarmatur med indbygget rengøringsfilter, 'Grohe Blue', H40,7 x Dia 2,26 cm., 3.996 kr., **Grohe**

Læserservice:

OBH Nordica Denmark, tlf. 4335 0350, obhnordica.dk
Ilva, tlf. 7010 4020, ilva.dk
Rice, tlf. 6311 3535, rice.dk
Designdelicatessen, tlf. 3311 1470, designdelicatessen.dk
Stelton, tlf. 3962 3055, stelton.dk
Ferm Living, tlf. 7022 7523, ferm-living.dk
Vola, tlf. 7023 5500, vola.dk
Smeg v/Witt Hvidevarer, tlf. 7025 2323, smeg.dk
BoConcept, tlf. 7013 1366, boconcept.dk
Grohe, tlf. 4465 6800, grohe.dk
Normann Copenhagen, tlf. 3555 4459, normann-copenhagen.com

Manu Sareen: Frizone i biografstolene

Af: Bettina Wøhlk Foto: Bjarke Ørsted

Manu Sareen er en mand med mange jern i ilden. Dels har han sit politiske virke i Københavns Borgerrepræsentation som gruppeformand for Det Radikale Venstre, og dels har han arbejdet som integrationskonsulent i flere år. Begge poster betyder, at han er en hyppig gæst i nyhedsudsendelserne. Fritiden bliver blandt andet brugt på de meget populære børnebøger om Iqbal Farooq – og så naturligvis familien, som er det vigtigste i hans liv. Når dagen skal vendes med hustruen Anya, eller der skal findes inspiration til bøgerne, så kalder de røde veloursæder.

”Mit yndlingssted i hjemmet er et lille sted mellem køkkenet og spisestuen. Der står to biografstole. Det var mit første møbel, jeg købte i en lille forretning på Islands Brygge, da jeg flyttede hjemmefra for 20 år siden. Biografstolene har fulgt mig siden. De er faktisk stadig i god stand og er betrukket med rød velour. Biografstolene er oprindelig fra Skovlunde Bio og er i øvrigt stadig nummererede. Plads 10 og 12. Det er helt klart afslapningsstedet, hvor min kone og jeg, som det første søger hen, når vi kommer hjem fra arbejde. Espresso-maskinen står lige ved siden af, så der er dømt god kaffe og børnefri zone. Det er super fedt at have en slags aftrædelseszone og vende, hvad der er sket i løbet af dagen. Jeg sidder også i biografstolene i mørket og stener og kigger ind i væggen, når familien er gået i seng. Jeg er et B plus plus menneske og går ofte meget sent i seng. Døgnetts sidste tid bruger jeg ofte i biografstolene og især, hvis det er en tid med mange politiske udfordringer eller, hvis jeg skal finde inspiration til mine børnebøger. Der er biografstolene virkelig uundværlige”, siger Manu Sareen.

” DØGNETS SIDSTE TID BRUGER JEG OFTE I BIOGRAFSTOLENE.

MANU SAREEN

Kort om Manu

Hvem: Manu Sareen, radikal politiker, integrationskonsulent og forfatter

Hvor: Bor i villalejlighed i København sammen med sin kone, Anya, og deres tre børn Cilja, Felix og Alvin

5 RAPPE

Hvad betyder dit hjem for dig?

"Mit hjem betyder alt, fordi det er rammen om det vigtigste i mit liv – familien. Jeg har ofte travlt i hverdagen, så derfor er hjemmet min base, hvor jeg bruger rigtig meget tid med familie og venner. Jeg bryder mig ikke om at forlade hjemmet, men elsker at komme hjem til en glad familie".

Går du op i indretning?

"Jeg går helt klart op i indretningen. Forstået på den måde, at vores hjem skal være behageligt, trygt og et rart sted at leve og så skal hjemmet kunne tåle at blive beboet af tre børn. Vi har med andre ord ikke så mange porøse ting".

Hvem er din yndlingsdesigner?

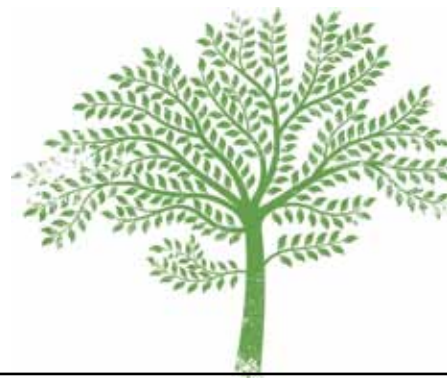
"Jeg har altid ment, at den kraft... om det er Gud, darwinisme eller noget helt tredje, så er naturens skaberværk uden sidestykke".

Seneste indkøb til hjemmet?

"En total vild Nespressomaschine på mega meget tilbud, så den kunne omgå udgiftsstoppet derhjemme".

Hvad ønsker du dig til boligen?

"Jeg ønsker mig virkelig inderligt Arne Jacobsens Ægget, og den skal være i brunt læder. Jeg var lige ved at købe den, men så kom jeg i tanke om, at vi har udgiftsstop derhjemme".

Spørg om **haven**

Stig Lauritsen
Havedesigner og
bygningsarkitekt.
Forpagter Paradehuset;
orangeri og tegnestue
på Gisselfeld Kloster.

Har du spørgsmål til Stig,
mail til:
bedrehjem@bolius.dk

*Vi forsøger at besvare
så mange spørgsmål
som muligt*

Stigs tanker Sommeren i Paradehuset er næsten ovre, og alle duftpelargonierne har fundet et nyt hjem. Jeg har det med mine planter, som er de mine små børn, og de skal selvfølgelig have et godt hjem. Det at købe en plante er at anskaffe sig et levende væsen, der har mange krav, som må opfyldes, før det kan trives i det nye hjem. Vi anskaffer os ofte en plante, fordi den ser spændende, anderledes eller underlig ud, uden at overveje, at det måske drejer sig om en sjælden tropisk sumporkidé, der kræver helt specielle vækstbetingelser – krav som vi aldrig kan opfylde! Så før du falder for en utrolig smuk plante overvej nøje, om du har de rette forhold – hvis ikke, så nøjes med at beundre den.

Fæld ikke vinstokken, Willy

Hej Stig

Jeg har sygdom i min vin. Planten er ca. 20 år, vokser i en gårdhave under en overdækket terrasse. Indtil for fem år siden høstede vi 20-30 kg rigtig gode druer hvert år, siden er planten begyndt at sygne hen. Om foråret skyder planten mange nye skud, den sætter blomster på næsten alle skuddene, som udvikler sig til små drueklaser – men så går de i stå. Druerne tørrer ud, og bladene falder af. Skal vinen fældes?

Med venlig hilsen Willy Andersen

Kære Willy

Du må ikke fælde din vinstok, Willy! Din vin har fået spindemider. De nærmest mikroskopiske insekter angriber især planter, der står tørt og varmt. Deres livscyklus passer fint til din beskrivelse: De ligger i dvale om vinteren i

sprækkerne i plantens stamme eller i gamle blade, og når temperaturen stiger, genoptager æglægningen. Miderne suger saften ud af plantens blade, og planten kan dø ved kraftige angreb.

Spindemiderne har en naturlig fjende – spinderovmider – som æder spindemiderne. Rovmiderne kan udsættes på plantens blade, når temperaturen er omkring 20 grader. Rovmider formerer sig endnu hurtigere end spindemiderne og er ikke til gene for hverken planten eller mennesker. Når planten er angrebet, er det bedst at fjerne de værste angrebne blade. Sprøjt bladene med insektsæbe, og efter en uge kan man udsætte rovmiderne. Spindemiderne bekæmpes mest effektivt med en kombination af begge kure.

Med venlig hilsen Stig Lauritsen
Læs mere på bolius.dk

Havetips:

- Pluk grønsager lige så snart, de er modne
- Begynd at høste modne frugter
- Beskær stenfrugttræer lige efter høst
- Stedsegrønne hække klippes for sidste gang
- Så ny græsplæne
- Del og plant nye stauder
- Smag på figen – og husk at tage stiklinger til foråret

Hvordan får vi vand i haven?

Hej Stig

Vi har længe ønsket lidt vandkunst i vores have men har besluttet os for, at det ikke skal være en sten med vand i eller en nedgravet sø. Hvad kan man gøre, som ikke koster en formue for at få vand i haven?

Venlig hilsen Birgitte Pedersen

Kære Birgitte

Ønsket om vand i haven er en smuk tanke. Vand er med til at give haven lys, lyd og karakter. Samtidig har vand en beroligende effekt, som kan være med til at skabe en helt speciel stemning i haven. Når man integrerer vand i haven, er der flere ting, som bør overvejes. Placering på grunden, størrelsen, bassinets udtryk: formelt eller naturalistisk. Når I allerede har besluttet jer for, hvad det ikke skal være, er I nået halvvejs! Der er mange muligheder for at få et lille bassin i nærheden af terrassen; man kan anvende en udtjent whiskytønde som et stille kar, den er flytbar og billig. Eller man kan tage det næste skridt og etablere et fast bassin. En relativ let måde at få vand i haven på er at få fuldsvejset et stålbassin eller få støbt et bassin, hvor siderne er i beton med indvendig beklædning af f.eks. mosaikstifter. Sådant et hævet bassin, hvor man løfter vandspejlet, kan etableres ved terrassen eller i et mindre haverum tæt ved huset, så det dagligt kan nydes igennem husets vinduer. Sørg for fremføring af elkabel til lys i eller omkring vandet; det giver en anden og meget anderledes visuel oplevelse om aften. En pumpe giver mulighed for et springvand. Det rislende vand giver en ekstra dimension med dens beroligende lyd, som kan overdøve andre uønskede lyde fra f.eks. trafik. Har man først fået vand i haven, kommer man hurtigt til at ønske mere!

Med venlig hilsen Stig Lauritsen

Brug en gammel tønde som bassin eller tag skridtet fuldt ud og få støbt et betonbassin.

**” HAR MAN FØRST
FÅET VAND I HAVEN,
KOMMER MAN HURTIGT TIL
AT ØNSKE SIG MERE!** STIG LAURITSEN

For haveejere med æbletræer i haven er det den største glæde at sætte tænderne i det første friske, sprøde og fuldmodne æble. **Danmark er et godt æbleland med ca. 250 forskellige danske sorter**, som kan bruges til meget mere end blot at spise direkte fra træet.

ÆBLEUNIVERSITETET

Æblernes lyksaligheder

Af: Eva Nitschke Foto: Christina Hauschildt

De står på snorlige rækker side om side. Æbletræer i alle afskygninger. Hver sort for sig med navneskilt og sin egen unikke historie. 750 æblesorter i alt. Stedet er Pometet i Taastrup vest for København, der hører under Det Biovidenskabelige Fakultet ved Københavns Universitet og fungerer som forskningscenter i frugtavl og er Danmarks nationale æblesamling.

Ud af den store samling på 752 forskellige æblesorter fra 22 forskellige lande, er de 265 rene danske sorter. For Danmark er et æbleland, og sammen med vores skandinaviske brødre avler vi nogle af verdens bedste æbler. De kolde vintre og de lune somre efterfulgt af frugtmodning i et efterår med lange lyse dage og kølige nætter skaber de bedste betingelser for æbleavl.

De gode klimatiske forhold kombineret med århundredets traditioner for dyrkning, krydsning og kultivering af diverse sorter har placeret danske æbler i æblernes superliga med sorter, der har den helt rette balance mellem smag, saft og aroma. Og så kan æbler bruges til meget mere end blot at blive spist direkte fra træet. Der er altså ingen gode grunde til ikke at have æbletræer i sin have.

A person is seen from behind, walking down a path in an apple orchard. They are wearing a grey hoodie and blue jeans, and are carrying two large plastic bags filled with various types of apples. The orchard is lush with green leaves and some ripe red apples are visible on the trees. The background shows a dense line of trees under a clear blue sky.

**” HVIS MAN HAR
EN MEGET TØR
MAJ MÅNED,
FÅR MAN ET
FANTASTISK
ÆBLEÅR.**

TORBEN BO TOLDAM-ANDERSEN

Plant et træ

Man kan plante æbletræer hele året, dog ikke i frostvejr. Det kræver blot et sted i haven med masser af lys, og så skal man sikre sig, at plantehullet bliver tilstrækkeligt stort, så de nye rødder får en løs og gennemtrængelig jord at vokse ud i. Har man f.eks. fældet et gammelt æbletræ og vil plante et nyt, skal man skifte jorden.

Et gammelt ordsprog siger, at det man planter i efteråret vil gro, men det man planter i foråret kan gro. Årsagen er, at forårsplantning giver træet kort tid til at få gendannet et rodsystem, inden knopperne springer ud, og der er kort tid til, at de mange nye blade kræver vand og næring. Bliver foråret varmt og tørt giver det problemer.

"Planter man om efteråret, slipper man for at vande, da der kommer masser af regn", råder Torben Bo Toldam-Andersen, der er lektor i frugtavl ved Institut for Jordbrug og Økologi/Faggruppe Afgrødevidenskab ved Det Biovidenskabelige Fakultet og videnskabelig leder af Pometet.

77 HAVENS DRONNING KALDER MAN 'FILLIPPA'- SORTEN.

TORBEN BO TOLDAM-ANDERSEN

Æblernes tre sæsoner

Æblesæsonen strækker sig fra august måned og helt frem til maj, da man med særlige lagringsteknikker kan lade efterårs- og vinteræbler eftermodne over lang tid. Man inddeler den lange æblesæson i sommeræbler, efterårsæbler og vinteræbler.

"Kommer man ind i en gammel have, vil man ofte se flere æbletræer af forskellige sorter. Disse haver er bevidst anlagt med både tidligt modne æblesorter og sent modne sorter, så man over mange måneder er garanteret friske æbler", siger lektor Torben Bo Toldam-Andersen.

Sommeræblerne er de tidligt modne æbler med højsæson i august. Det kan f.eks. være de populære sorter 'Discovery' og 'Rød Ananas', som modner på træerne og skal plukkes og spises med det samme. En nyere sort er 'Aroma', som er en krydsning af 'Ingrid Marie', og den traditionsrige 'Fillipa' hører også til sommeræblerne. Disse æbler egner sig ikke til at ligge og modne som de senere efterårsæbler og vinteræbler.

Et typisk efterårsæble er 'Gråsten' og 'Ingrid Marie' samt 'Ildrød pigeon', som slipper stilken for at ligge og eftermodne i græsset og tage farve. Sæsonen strækker sig fra oktober til december.

Vinteræblerne kaldes også for gemmeæblerne. Det kan blandt andre være 'Rød Jonagold', en amerikansk sort, der er en krydsning mellem 'Golden Delicious' og 'Jonathan'. De kan gemmes helt frem til marts-april måned.

Hug en hæl og skær en tå

Det er ikke nødvendigt at beskære æbletræer, men det kan være praktisk. Træerne kommer ikke til at bære mere frugt på grund af beskæring, men til gengæld bliver frugtmængden samlet på færre men større frugter.

"Beskæring handler om at give træet lys. Hvis man skal beskære, skal man fjerne hele skuddet. Dermed undgår man at der opstår en masse skudvækst, der giver tæthed og forhindrer, at der kommer lys ind i træet til dannelse af blomster og frugter", forklarer Torben Bo Toldam-Andersen og tilføjer, at man kan beskære næsten hele året rundt.

"Undgå beskæring omkring 1. august, da knopperne på vej ind i dvaleperioden. Desuden ville jeg råde til at lade være med at beskære oktober, november og december måned, da træerne skal have lov til at falde til ro til vinteren", siger Torben Bo Toldam-Andersen og opfordrer samtidig til, at man beskærer af flere omgange frem for at give sig i kast med en enkelt meget kraftig beskæring.

"Så får træet ikke så stort et chok, der nemt kan give voldsomme vækstreaktioner", forklarer Torben Bo Toldam-Andersen og understreger, at en kraftig beskæring i efteråret i værste tilfælde kan give frostska-der ved lave temperaturer i løbet af vinteren.

Sygdomme

Den mest almindelige udbredte sygdom blandt æbletræer er skurv. Det er en svampesygdning, som viser sig på træets blade som olivengrønne pletter og på frugterne som sortbrune pletter, som ofte flyder sammen.

"Hvis man har en meget tør maj måned, får man et fantastisk æbleår og kan se frem til meget lidt skurv", konstaterer Torben Bo Toldam-Andersen og understreger, at der er forskel på sorterne. Nogle sorter er meget sårbare over for skurv, mens andre er resistente.

Ifølge Torben Bo Toldam-Andersen kan man føle sig rimelig sikker på ikke at skulle slås med skurv med sorterne, 'Discovery', 'Holsteiner Cox', 'Aroma S' og 'Filippa'.

En anden alvorlig sygdom i æbletræet er monilia, der ligesom skurv er en svampesygdning. Hvis æblerne er angrebet af monilia, bliver de mærkelige rødlig. De ender som indskrumpede tørreæbler, der sidder tilbage på træet, når det har tabt bladene om efteråret.

Det er vigtigt at fjerne disse æbler fra træerne, da de ellers vil smitte.

77 ÆBLER ER EN AF DE FRUGTER, FOLK RELATERER TIL RENT OPLEVELSESMÆSSIGT.

TORBEN BO TOLDAM ANDERSEN

Havens dronning

Forskellige sorter til haveavl skorter det ikke på. Der findes utallige sorter, men hvad skal man vælge. Der er stor forskel på smag, vækst, frugtbarhed, tidlighed, holdbarhed og træernes sundhed. Som haveejer skal man kigge efter æblets smag og træets sundhed og f.eks. undgå sorter, der f.eks. ikke kan klare sig uden kemikalier.

"Havens dronning kalder man 'Filippa'-sorten, som er det mest almindelige æbletræ i haven. Det er et friskt og lidt syrligt æble og har "røde kinder", når de er velbelyste. De bliver ikke brugt rent kommercielt, da æblerne hænger lidt yderligt og nemt falder ned i blæsevej", fortæller Torben Bo Toldam-Andersen og fremhæver desuden 'Aroma', som et meget velsmagende og pålideligt æble.

Men valget af æbler kommer også an på, hvad man ønsker at bruge æblerne til.

Æblernes mange muligheder

Pometet i Taastrup er meget mere end en sortsamling og genbank. Man forsker og udvikler hele tiden i metoder til at få mest ud af sine æbler i haven. Der bliver eksperimenteret med mos, saft og æbler i mad og kager.

"For eksempel har vi haft succes med at pasteurisere friskpresset æblemest i en ganske almindelig mikroovn. Så kan man for alvor gå i gang med at lave haveæblerne til most og få glæde af mosten over hele vinteren", fortæller lektor Torben Bo Toldam-Andersen. Man skal bruge en glas- eller plastikflaske, som kan tåle at blive opvarmet til 80-90 °C, og låget skal først lukkes helt til efter opvarmningen, der tager ca. 3-4 minutter alt efter, hvor stor flasken er. Til sidst stilles flasken på hovedet nogle minutter så låget også pasteuriseres, hvorefter mosten kan køles af i en balje koldt vand. Torben Bo Toldam Andersen slår et slag for, at det er en stor misforståelse, at vi skræller æbler, når vi vil bruge dem i maden.

"Vi kan alle se vores bedstemor for os stå og skrælle æbler, før de bliver kogt til mos. Men man skræller jo alt det gode væk. Vitaminerne, antioxidanterne osv. Alt det, der lever op til det gamle ordsprog om: et æble om dagen holder lægen væk", siger lektor Torben Bo Toldam-Andersen og opfordrer alle til at lade være med at spilde tiden på at skrælle æbler.

"Hvis man f.eks. vil lave æblemos, skal man bare fjerne kernehuset, skære æblerne i stykker og koge dem i lidt vand. Alt det gode er med, og man kan lave mos i flere forskellige farver, der pynter på middagsbordet", anbefaler den daglige leder af Pometet. Vi danskere spiser 100.000 tons æbler om året. Heraf er ca. 25 procent danske æbler. Æblet er den mest populære og udbredte frugt, og for Torben Bo Toldam-Andersen er forklaringen meget enkel.

"Æblet er én af de få frugter, folk relaterer til rent oplevelsesmæssigt. Alle har en erindring eller et billede fra barndommen, hvor de har sat tænderne i et fantastisk æble – og de kan huske det".

Pometet

Et pomet er en samling af sorter af frugttræer og -buske. Ordet er afledt af det latinske ord "pomum", som betyder æble. Pometets samling er meget omfattende - der er bl.a. ca. 750 æblesorter, hvoraf ca. 250 er danske. Inden for andre frugtarter ligger sortsantallet ofte mellem 80 og 120. Den nu afdøde professor i frugtavl – Anton Pedersen – indsamlede i 1940'erne og 50'erne et stort antal sorter, og i 1956 blev træer etableret på de nuværende lokaliteter i Taastrup.

Samlingen har ikke kun pomologisk (frugtavlsmæssig) interesse, men fungerer også som genbank og indgår i den nordiske genbank "NordGen", som har til formål at bevare genetiske ressourcer inden for plantearter tillemptet til dyrkning i bestemte klimaområder. Der knytter sig også en kulturhistorisk interesse ikke mindst til æblesorterne, hvoraf mange er mere end 100 år gamle. Nogle sorter, som f.eks. "Gråsten", er endog mere end 300 år gammel.

Pometet bruges i undervisningen inden for frilandshavebrug – frugt og bær samt planteskoledrift – af hortonom- og agronomstuderende, som udfører øvelser eller gennemfører speciale- og andre opgaver i forbindelse med undervisningen. Endelig foregår der forskning inden for de samme områder.

Hvert år i den sidste weekend af september holder Pometet åbent hus.

Læs mere på: www.agri.life.ku.dk/pometet

Gode råd fra Torben Bo Toldam-Andersen

- Opbevar dine æbler i en plastpose, gerne i køleskabet, så de holder sig sprøde og friske.
- Pluk æblerne, lige inden de falder ned og spis de bedste først!
- Spis forskellige sorter igennem sæsonen, efterhånden som de modner.
- Lad være med at spille tid på at skrælle æbler. Skrællen skal med, når der skal laves mos og æblekager, så vi får glæde af alle vitaminerne.
- Har du plads i haven så plant både et sommer- og efterårsæble, så du har fornøjelse af æblerne igennem længere tid.
- Beskær når det er tørt og fint vejr, det giver færre sygdomme.
- Fjern altid hele skud eller skær tilbage på grenen indtil en forgrening. Det giver mere åbne træer med mindre genvækst og bedre veludviklede frugter.

Spørg om gør det selv og nybyg/ombyg

Stig Fjording
Boliusrådgiver og
bygningsingeniør

Har du spørgsmål
til Stig, mail til:
bedrehjem@bolius.dk

Bjørn Bo Klahn
Rådgiver i Bolius.
Bygningskonstruktør og
bygningsagkyndig.

Har du spørgsmål til
Bjørn, mail til:
bedrehjem@bolius.dk

Hvordan tætner jeg skotrender?

Kære Stig

Mit hus er utæt, og på loftet kan jeg se, at træværket er helt vådt med hvide skjolder. På taget er der tagsten, og der hvor vinklen går ud, er der tilsyneladende nogle metalplader. Hvad skal jeg gøre for at få det tæt?

Med venlig hilsen Bent Andersen

Kære Bent

Det er dine skotrender, der er utætte. Skotrender er belagt med zink, som ligger oven på nogle brædder, som du kan se under siden af inde fra tagrummet. Skotrendebrædderne bliver våde, når zinkpladerne er utætte. Du skal få en blikkenslager til at udskifte skotrende-zinken. Det er ret dyrt, fordi alle tagsten, der ligger langs skotrenderne, skal tages op og lægges ned igen, når zinken er skiftet (murerarbejde).

Der er en anden løsning, som er meget billigere, lige så pæn og lige så holdbar: Lad den utætte zink ligge, gør den fuldstændig ren, primer den med en speciel primer og pålim derefter EPDM-folie, som skal udglattes, så der ikke er luft mellem zink og folien. Folien, som føres ind under tagstenene

Skotrender, belagt med zink, tæres af syre i luften og bliver utætte.

uden at omlægge dem, varme-svejses i samlingerne. Små tagfirmaer, som normalt arbejder med materialet, vil sikkert være villige til at give dig et tilbud på denne løsning. Når folien er lagt rigtigt, kan du ikke se forskel fra før.

Gør det: Beskriv opgaven for din håndværker, få en pris og husk at lave en ordentlig aftale om opgavens løsning. Du kan læse om håndværkeraftaler på bolius.dk eller hos håndværkerrådet. PS: De hvide skjolder kan måske være svamp, det bør du få undersøgt.

Med venlig hilsen Stig Fjording

Nej, nej, nej

Kære Stig

Der er flere steder revner i mine vinduer. Det er små vinduesglas i vinduer fra 1800-tallet. Flere glas ligger i silikone, er det en god løsning?

Knud Thomsen

Kære Knud.

Nej, nej, nej. Det er absolut ikke noget, jeg kan anbefale, uanset husets/vinduernes alder. Vinduer fra 1800-tallet bør behandles med en vis respekt og altid istandsættes i overensstemmelse med den måde, de blev

lavet på, og med de materialer, der er beregnet netop til dette formål. Prøv evt. at finde nogle gamle glas, der svarer til husets alder.

Gør det: Fjern alle glas, der ligger i silikone. Glassene skal lægges i linoliekit, men sørg først for at rense al gammelt kit af. Både kit-fals og den udvendige afslutning skal være helt fyldt med kit; der afsluttes skråt mellem glas og sprossefront. Køb evt. den lille pjece "Gode råd om vinduer i ældre bygninger" eller læs på bolius.dk. *Stig Fjording*

”Nej, nej, nej. Det er absolut ikke noget, jeg kan anbefale”.

STIG FJORDING

Hvor høj skal skorstenen være?

Hej Bjørn

Jeg skal til at bygge en udvendig skorsten på min gavl til en ny brændeovn. Men hvilke krav er der til skorstenshøjden?

Med venlig hilsen Jan Pedersen

Kære Jan

Grundreglen er, at skorstenen skal være så høj, at der kan skabes et tilstrækkeligt træk i den, så røgen ledes bort og ikke generer de omkringliggende huse. Hvis der ikke er tilstrækkeligt træk i skorstenen, kan røgen slå tilbage og sive ud gennem små sprækker, så der kommer giftig røg ind i huset.

En gammel tommelfingerregel siger, at selve skorstenen skal være minimum 5 meter høj, regnet fra gulvet.

Men jeg vil anbefale dig at tjekke leverandørens anvisninger, som altid er nøje beregnet. Ligeledes vil jeg også anbefale dig, at få den lokale skorstensfejer til at godkende din skorsten, inden du bygger den. Dels fordi han skal syne og godkende den, når den er færdig, hvorefter den bliver tilmeldt til lovpligtig fejning. Og dels fordi han ligger inde med en masse erfaring og viden.

Husk endelig at sikre, at den overholder bygningsreglementets (BR08) krav til højde- og afstandsforhold, herunder afstand til skel på mindst 2,5 . og det skrå højdegrænseplan.

Ligeledes skal du også være helt sikker på, at der ikke er en lokal bestemmelse, som umuliggør en udvendig skorsten. Det kan f.eks. være i en lokalplan, deklaration o.l.

Med venlig hilsen Bjørn Bo Klahn

Tjek understrygningen jævnligt

Hej Bjørn

Jeg har lige købt et ældre hus med tegltag med understrygning. Hvordan og hvor ofte skal en sådan understrygning vedligeholdes?

Med venlig hilsen Per Dahl

Kære Per Dahl

Understrygningen skal tjekkes hvert år og gås efter hvert femte år. Mørtlen mister med årene sin elasticitet, og når blæsten giver bevægelser i tagfladen vil mørtlen revne og falde ned.

Med tiden vil understrygningen falde ned i klumper. Når det sker, er tagfladen hverken tæt eller sammenhængende, og tagstenene kan blive løse; understrygningen tætnes ikke kun stenene, men er også med til at holde stenene fast til hinanden.

Med løse tagsten vil fygesne kunne trænge ind. Samtidigt vil vinden få nemmere ved at få fat i den enkelte tagsten, og det kan medføre større skader. Derfor er det vigtigt løbende at sikre, at understrygningen er intakt.

Du kan lave en visuel undersøgelse af utætheder i understrygningen ved at gå op i tagrummet ved højlys

Er der utætheder i understrygningen, skal de repareres snarest.

dag og tildække vinduer, hvis der er det. Herefter vil eventuelle utætheder vise sig lysende klart på den mørke tagunderside. Hvis du finder utætheder, løs eller manglende mørtel, vil jeg anbefale dig at få dem repareret snarest.

Med venlig hilsen Bjørn Bo Klahn

"Samme smukke villakvarter i Holbæk er nu ganske betydeligt maltrakteret af disse nymodens plastic-skraldemonstre."

PETER OLESEN

KOMMENTAR

Peter Olesen

Journalist og forfatter.
Tidligere ansat ved
Danmarks Radio
fra 1976-1990.
Derefter freelance
med bygningskultur
som speciale.
Har udgivet en
lang række bøger
om bl.a. arkitektur.

**Har du en
kommentar
så skriv til
redaktionen på:**

bedrehjem@bolius.dk

Illustration: Lars Vegas

Skraldemonstre

"Goddag og velkommen til min skraldespand" er det triste velkomstsigt i utallige villakvarterer og sommerhusområder i dette land. For ikke at sige i stort set dem alle. Som er der en naturlov, der siger, at forrest SKAL skraldespanden stå som velkomst og første-håndsindtryk. Lavet af plastic eller som metalstativ med plasticpose ser monstrummet jo også yderst indbydende ud.

Naturloven er ikke, hvis der er en, udarbejdet af æstetiske hensyn, men af praktiske. Det er kommunernes og skraldefirmaernes aftale, at skraldemanden nu om dage ikke må gå mere end maks. fem meter fra skel, før han møder skraldespanden, hvor den før godt måtte stå længere inde. På gavlen af huset, bag et træ eller en busk, bag en garage, nydeligt skjult, som jeg husker det fra f.eks. min barndom. Samme smukke villakvarter i Holbæk er nu ganske betydeligt maltrakteret af disse nymodens plastic-skraldemonstre. Men nu om dage skal skraldemanden desværre skynde sig, ikke at han er blevet doven, men han skal nå det samme eller dobbelt så meget på den halve tid. Og så må "prydgenstanden" jo rykkes helt frem på første parket. Og gud hvor ser det ud!

Meget få parcelhusejere har evnet, gidet eller haft fantasi til at forsøge at gøre en dyd

af nødvendigheden. For skraldespanden skal vi jo have. Men når nu den pine død skal stå så yderligt og synligt langt fremme, hvorfor så ikke forsøge samtidig at skjule den bare lidt. Bag en busk, i en hæk, bag en træstamme eller på anden vis pakket ind i grønt og kulørt.

Jeg har i hvert fald selv forsøgt – med pileflet og en masse grønt og blomstrende roser og kaprifolie, der gror op i flethegnet, så skraldespanden er effektivt og ganske nydeligt skjult. Ikke for at prale, men for at forsøge at give en oplagt idé videre.

Som med den uklædelige parabolantenne, som nogle dog forsøger at placere mindst muligt skadeligt for æstetikken – så prøv også her med skraldespanden at være den bedste til at overholde de fem meter og samtidig dæmpe den, skjule den, putte den grimme skraldespand. Få den gemt af vejen og få den pakket ind, så vi igen kan holde ud at færdes på vore mange smukke villaveje. For kun de færreste steder må de mange skraldespande stå langt inde på grunden for så at skulle køres frem til fortovet af parcelhusejeren på ugedagen for afhentning af skrald. Som i f.eks. Paris.

Men alle de mange andre steder herhjemme – skulle vi ikke se at komme i gang med at se, hvem der kan gøre det smukkeste. Jeg har som sagt forsøgsvis lagt ud på Rågevej 4 i Vejby Strand i Nordsjælland.

BEDRE HJEM

Glæd dig til 30. september

Som naboer har familien fulgt byggeriet fra starten, og de var ikke i tvivl om, at det var der, de skulle bo, når det var færdigt. Familien på tre er i dag de lykkelige ejere af en 109 m² stor lejlighed med en kæmpeterrasse på 80 m². Se hvordan familien har indrettet sig i et af de mest spektakulære og utraditionelle byggerier i Danmark, det prisbelønnede VM Bjerget på Amager i København.

Engang skulle man overveje, om man ville erstatte sit udtjente oliefyr med et nyt, eller om man skulle vælge naturgas. I dag, hvor mange af de gamle naturgasfyr skal udskiftes, er det mere kompliceret. Det skyldes de nyudviklede vedvarende teknologier, som boligejerne tøver overfor. I et stort tema guider BEDRE HJEM og eksperterne dig frem til, hvad der er den bedste energiløsning for lige netop dig.

Krisen på boligmarkedet er ikke bare gået hårdt ud over førstegangskøbernes økonomi, men også deres ægteskab. Af de 20 pct., som sidste år angav boligøkonomi som årsagen til deres skilsmisse, er langt hovedparten førstegangskøbere. Læs i BEDRE HJEM, hvorfor det især går galt for førstegangskøberne.

Når hun kommer hjem til sig selv, når arbejdsdagen er slut, midt dagen er indtaget og diverse gøremål er overstået, er der specielt et sted, hvor Anne Fabricius-Bjerre – ejer af bolig- og indretningsbutikken 'Basalt' i København – søger hen. Se og læs om Anne Fabricius-Bjerrers yndlingsplads.

Alt det, og brevkasser, klummer og masser af inspiration, når vi ses igen.

**STORT
TEMA OM
GRØN
ENERGI**

PÅ GENSYN I NÆSTE NUMMER AF BEDRE HJEM, DER UDKOMMER 30. SEPTEMBER

Har du den rette bank?

Når livet folder sig ud, kan der være tusinde ting at gøre. Det hjælper, hvis du har en bank i ryggen, der tager sig af den økonomiske side af sagen. I Nykredit får du en bank til det hele – til dit boliglån, din pension, dine forsikringer og din daglige økonomi. Det giver overblik og så er det trygt at vide, at din økonomi hænger sammen.

Så skift til Nykredit, og få tid til at være til stede, når du og dine nærmeste har mest brug for det.

Ring 70 10 29 62
eller start på nykredit.dk/bedrehjem

Nykredit